

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 koroná,
Egy hónap 2 koroná

ELŐRE:
Egy évre 28 koroná,
Egy hónap 2,50 k.

HIRDELÉSÉK:
Egy hónap politikai egyzetés 20 koroná,
másfelvételre 25 koroná.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Apolló és családtagok által
vezetett palotájában,
VILÁGOS-UTCA-12.

KIADÓHIVATAL:

Királyi-udvar, Bécs-úthely.

Közzététel:

Közzététel: 1888. március-22. évi

TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, március 28.

Heves harcok a Laborc völgyében.

Budapest. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

A kárpáti harcvezetésén újabb erős orosz támadások az ellenség súlyos veszteséggel mellett meg-
hínsultak.

Bányavölgy mellett, valamint Laborc-értől délre a Laborc-völgy mindkét oldalán fekvő magaslatokon a
harc nagy hevességgel tovább folyik.

Bukovinában csapataink Csernovictól délkeletre nagyobb orosz erőket heves harc után visszavet-
tek orosz határig és elfoglaltak több helységet. Több mint 1000 oroszot elfogtak és 2 ágyút zsákmányoltak.

Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galiciában nincs változás. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök
helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Megvert orosz rabló hordák.

Berlin. (Hivatalos.) A nagy fő-
hadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Vogézekben a franciák teg-
nap este elfoglalták Hartmanswei-
lerkopf oszlopot. A oszlop szélét o-
sapatok tartják.

A francia repülő Bapaume
és Strassburgra (Elszászban) bom-
bákat dobtak anélkül, hogy kate-
nai kárt okoztak volna. Bapaume-
ban egy francia meghalt és kettő
súlyosan megsebesült.

Arrastól északnyugatra egy el-
lenség repülő leszállásra kény-
szerítették és Calaisra néhány
bombát dobtunk.

Keleti hadszíntér:

Az oroszokat, akik fosztogatás
céljából, csakugy mint Memel el-
len, Tauroggenből Tilsit ellen indul-
tak, Langsargennél, igen súlyos
veszteségeik mellett visszavertük és
Gerlorupán át Jura szakasz mögé
visszavetettük.

Az augosztowl erdő és a Vitz-
tula közt az oroszoknak különböző
előretöréseit visszavertük. Egyes
helyeken még folyik a harc. Leg-
főbb hadvezetőség. (Miniszterelnök-
ség sajtóosztálya.)

Öszinte szó.

Arad, március 27.

A hadviselés: tudomány. Nincse-
nek abszolút értékű elméletei és talán
ezért nincs is katedrája az egyetemen.
A vezérkari iskolákban bizo-
nyára nemcsak az alapfogalmait ta-
nulják meg ennek, hanem a tanul-
ságait is mindazoknak a régebbi és
újabb hadjáratoknak, amelyek a tör-
nélemben voltak. Mégis minden újabb
háborúban könyveket írnak s ezekből
a könyvekből néha vagy többnyire
az derül ki, hogy az egyik háború
igazságait és elméleteit ledöntik a
következő háború tapasztalatai. Pé-
ldául az orosz-japán háború után azt
írják, hogy az minden eddigi taktikai
és stratégiai elméletet halomra dön-
tött. Az egyik háborúban a szurony-
rohamok értéke bizonyult be, a má-
sikban a védett állásból való táma-
dások jelentősége. Az egyikben a
tüzérség szerepe a domináló, a má-
sikban a gyalogságé.

Egy dologban azonban mintha
fogyatékos lenne a haditudomány.
Talán azért, mert a háborúnak ezt a
részét csak a legutóbbi időben tette
jelentőssé a hadi hírszolgálatnak az
a fejlettsége, amely viszont a sajtó
tökéletesbülésének járt a nyomában.
Most már nem lehet elvitatni, hogy
a harcmozdulatokkal majdnem egy-
forma jelentőségű a hadviselő ország
hangulatának, közvéleményének irá-
nyítása. Ilyenkor a polgári közönség
csaknem ugyanolyan fegyelem alá
tartozik, mint a csatasorban álló ka-
tona és a jó hadvezetőségnek gondos-
kodnia kell arról, hogy mindaddig,
amíg a harcmozdulatok tartanak, az
ország népe olyan rendületlen hittel,
bizalommal, megnyugvással tekintsen
a csatater felé, mint a hogy a katoná
a parancsnokára tekint.

Ez — és nem csupán a hírszom-
jas újságolvasó kedvének kielégítése
a célja a vezérkari jelentéseknek.
Például ma a legelhibázottabb dolog
lenne az, amit az orosz török-háború
idején az orosz hadvezetőség több
héten keresztül napról-napra elköve-
tett, amidőn lakonikusan csak ennyit
adott közre: A Sipka-szorosban min-
den oszlop. A mai vezérkari jelen-
téseknek, ha nem is lehet tőlük azt
a színes részletezést várnunk, amely a
jelentéseket bizonyára érdekfeszítőb-
bökké tenné, tömörségük mellett is
el kell mondaniuk mindent ami fon-
tos és jelentőséggel bír, őszintéknek
és egyeneseknek kell lenniök és min-
denek előtt el kell kerülniök azt a
látszatot, mintha a kellemetlent és
kedvezőtlen el akarnák hallgatni,
vagy burkolni. Mert, hogy a legsze-
rencesebb háború se lehet hiájával az
ilyeneknek, az nem szorul bizonyi-
tásra. A mi harctéri hírszolgálatunk-
nak kezdettől fogva bizonyossá vált
egy kiváló értéke: az őszinteség. A
mi háborúhoz nem szokott közönsé-
günk idegeit nevelni és szoktatni
kellett mindahhoz, amit egy háború
nyújt. És a közönség, amely eleinte
nehezen viselte a rossz napok han-
gulatait, mégis megnyugvást talált
abban, hogy a harctéri jelentésekben
feltétlenül megbízhatott. Fentartás nél-
kül örülhetett a jónak, viszont nem
kellett sohase attól tartania, hogy a
bevallott, nem szépitgetett rossz mö-
gött még sokkal rosszabb húzóda-
tik meg.

Most sem ingott meg ez a biza-
lom, azonban a przemysli eseménye-
ket követő beszámolók azt a hitet
kelthették, mintha a rosszat adagolva,
fokozatosan adják át a nyilvánosság-

nak, mintha a háborus hírszolgálat intézőinek és irányítóinak bizalma ingott volna meg a közönség lelki erejefelől, hogy az egyszerre nem bírja el a nem várt kedvezőtlen eseménynek minden leverő, fekete részletét.

Ha majd a hadi tudomány fejlődésével külön könyveket fognak írni arról, hogy milyen legyen a háborus hírszolgálat irányítása, abban teljes joggal meg lehet állapítani, hogy az adagolási elmélet céltalan és helytelen. A háboru a legkomolyabb dolgok egyike. Amint a tűzvonalban járó katonát sem igyekeznek senki meggyőzni afelől, hogy minden pillanatban a legrosszabb emberi sors érheti, a közönséggel se kell elhíttetni, hogy kedvezőtlen hírekre is el kell készülnie. Es, amint a katona, ha a legrosszabb eshetőségre is számít, nem veszíti el az önbizalmát és az elszántságát, a közönség is, ha tudja, hogy nehéz napokat is kell átélnie, nem kisebb hittel bizhatik a végső teljes győzelemben.

Ma már a przemysli kapituláció hírét kedvező jelentések váltották fel. A bukovinai fronton diadalmasan megyünk előre és a Kárpátok vonalát mind kevesebb reménnyel próbálja áttörni az orosz. Hisszük és reméljük, hogy a fekete felhőket áttörő napsugár módjára fogják ezután felváltani seregeink kedvező eredményei az elmúlt fájdalmas tapasztalatokat. De ép azért, mert most jobb napok küszöbén állunk és mert ezek közé újból beállhatnak a rosszabbak, meg kell mondani, hogy nincs semmi szükségünk a titkolózásra, a kiméletes hírközlésekre, amelyek csak növelik az izgatottságot és könnyen a kishitűek táborát szaporíthatják. Ha az itthonmaradottnak nemcsak joguk van ahhoz, hogy mindent tudjanak, ami a harctéren történik, hanem, hogy úgy mondjuk, stratégiai szükség, hogy mindent tudjanak, akkor tudják ezt meg a maga idejében és a

maga teljes egészében. A kikerülhetetlen rossz, ha utólr, jobb ha az első napok teljes valóságában áll előttünk, mintha azt kell hinnünk, hogy további és több rossznak előrelküldött fekete hollója.

Behatolt

az ellenséges flotta a Dardanellákba.

— Szárazföldi csapatok kihajózása. — Új hajók az ostromló haderőnél. —

Távirati tudósítás.

Athén—Berlin, március 27.

Entente hajók a Dardanellák bejáratában.

Berlin. Athénen keresztül táviratozák Tenedoszról: A szövetséges flotta tegnapelőtt behatolt a Dardanellák bejáratába.

Dél előtt tíz órakor a Saros-öbölből kisebb osztagokat partra szállítottak.

Az Indomitable és a Queen angol sorhajókön kívül, melyek a szövetséges flotta megerősítésére már megérkeztek, ide várják még a következő francia sorhajókat: IV. Henrik, Danton, Diderot, Condorcet és Mirabeau, valamint a Courbet dreadnoughtot.

A szövetségesek vesztesége a Dardanelláknál.

Athén. A szövetséges flotta leverése a Dardanelláknál itt nagy hatást keltett. A sajtó azon örvend, hogy Görögország nem vett részt ebben az expedícióban, mert a görög flottát bizonyosan szintén súlyos veszteségek érték volna. Megállapítható, hogy a támadó flottának hét, részint elsüllyedt, részint megrongált hajóján kívül valamennyi többi hadihajó is megsérült, amely részt vett az ostromban, úgy, hogy ezeknek a harci értéke is jelentékenyen csökkent.

Szemtanu az ostromról.

Konstantinápoly, március 27. Az Osmánischer Lloyd haditudósítója a következőket jelenti a gallipoli főhadiszállásról:

Március 28. Az entente-flotta akcióképességét ma egy erős északkeleti szél bénította meg, mindazonáltal a Tenedosznál horgonyzó tíz hajó bombázta a szoros partmenti erőddéseit. A Charlemagne nevű francia páncélos cirkálót több gránát volltrefferünk érte és lassan elsüllyedt. Láttuk, amint a Charlemagne legénységét egy angol hajó felvette. Megjegyzem, hogy a Charlemagne öt nap előtt már megsérült egy izben a gépkazán, azonban ezt azóta kijavították.

Szmyrnából újabb sikert jelentenek. Az Okino, az entente legnagyobb aknakutatója, Szmyrna előtt aknára futott és egész személyzetével együtt légberepült. A parancsnoksághoz érkezett távirat jelzi, hogy a robbanás látványa borzasztó volt, a levegőben lezajkított emberi testrészek repültek.

A Gauloist az angolok tegnap a Maoria-szigetre vontatták, ahol angol hajócsok dolgoznak a hajó kijavításán.

A legújabb foglyoktól halljuk, hogy a francia parancsnokság most már megállapította, hogy a Bouvet katasztrófájának ötszázhat halottja volt. Ugyancsak a foglyoktól tudjuk, hogy néhány nap előtt Tenedoszba érkezett a londoni Times külföldi haditudósítója.

Egy fogoly francia hadnagytól tudjuk meg, hogy Izvolszkij párisi orosz nagykövet fia önkéntesen belépett a hadseregbe és a legközelebbi napokban a Dardanellákhoz érkezik, ahol mint török tolmács fog működni. A fiatal Izvolszkij évekig élt Konstantinápolyban.

Győzelmes harcok a Szezei-csatornánál

Konstantinápoly. A főhadiszállás a következőket közli: A Szezei csatorna ellen operáló csapataink egy része a csatorna környékén Modane állomással szemben kis angol csapatra bukkant és azt ott megsemmisítette. Csapatunk ezután eredményes tüzelést kezdett két angol szállítógőzös ellen, amelyek csapatokat visznek. Egy másik csapatunk eredményesen lövöldözött egy angol szállítógőzöst Salut és Adsigól között. Csapatunk egy része benszületett harcok törzsekkel együtt az ellenséget Suaibiától északra hirtelen megtámadta és elfoglalta az általa megszállva tartott magaslatokat. Az ellenséget, amelynek háromszáz halottja és sebesültje volt, Suaibiáig űztük vissza. Nagy mennyiségű puskát és municiót zsákmányoltunk. A mi veszteségünk csak kilenc halott és harmincket sebesült volt. A Dardanelláknál nincs újság.

Rebeka.

A nagy köruton két kis maszatos fiu szaladt elém:

— Nagysága, nagysága, vegyen gyufát.

Alig értettem szavukat, oly furcsán ejtették ki a német szót. Fülelésértő jargonban beszéltek. Feléjük nyujtottam pénzt és sietve folytattam utamat. Alig teszek egy pár lépést, újból az előbbi kolduló hang. Ez egy 10—12 évesnek látszó leányka volt.

— Van cipőkrémem is nagysága. Tessék kérem venni. Hideg van és úgy szeretnék hazamenni a Rebekához...

Ahogy ezt kimondta, arcoeskája megnyult és szomorúan sóhajtott. Nagy fekete szemével olyan értelmesen tekintett reám, hogy érdekelni kezdett a kis leány. Végig néztem. Letaposott, rongyos cipő volt a lábán, kis kék berliner kendő volt a vállára kötve, s fekete haja mintegy ellentétben ezzel, gondosan kifésülve, fényesen tapadt a fejéhez.

— Galíciai vagy ugye?

Illedelmesen megállt előttem és csöndesen válaszolt:

— Három hónapja vagyunk már itten. Kérem nagysága, én otthon nem járok így...

Szégyenkezve nézett végig magán és arcoeskája piros lett.

— Odahaza jó volt. Üzletünk volt és nagy pincénk tele borral, pálinkával. Odahaza volt

szép ruhám, szombaton fehérbe öltöztetett Rebeka és kalapot vettem a fejemre. Rebeka jó, nagyon jó...

— Ki ez a Rebeka? — kérdeztem kíváncsian, miután már háromszor említette ezt a nevet.

A kis leány szemében egy könyesepp jelent meg és mintha nem is hallotta volna kérdésemet, folytatta:

— A legszebb leány volt a faluban. A jegyző sokat járt felénk. De Rebeka nem nézett rá, mert a jegyző nem zsidó és apa nagyon összeszidta őt, ha csak egy szót is beszélt vele. Apa szerzett számára vőlegényt és ép akkor lett volna a lakodalom, mikor kitört a háboru. De Rebeka azért továbbra is otthon maradt volna, mert nekem nincs már anyám...

Egy városi óra elé értünk. A kis leány ijedten szólt:

— Már 8 óra. Sietek haza. Rebeka szegény vár.

Most már érdekelni kezdett Rebeka.

— És hol van a vőlegénye? — kérdeztem.

— Nem tudjuk, semmit sem tudunk. Apáról sem tudunk. Csak ketten vagyunk itt. Egy másik menekült család: megkértünk, hogy velük lehessünk egy fődél alatt. Künn lakunk a Lujza-utcában.

— És Rebeka most mit csinál?

A kisleány itt könyekre fakadt és fuldokolva szólt:

— Semmit se csinál. Fekszik. Beteg. A szive nagyon dobog, mindig borogatni kell...

Az arcából csak a csont látszik ki és folyton összerezzen.

Olyan értelmesen, olyan okosan beszélt a kis galíciai leány, hogy egész magával ragadott. Látszott a modorán, hogy odahaza a „jobbak” közé tartozott.

— Mióta beteg Rebeka? — kérdeztem fokozott érdeklődéssel.

A kis leány sötéten meredt maga elé. Irtózat, félelem tükrözött vissza szemében és mint aki félálomban van, halkán, bátortalanul beszélni kezdett:

— Apa a szomszéd városban volt áruért, magunk voltunk odahaza, amikor egy este hangos javeszékélest hallunk az utcán. Az emberek eszeveszetten kiáltották, meneküljön mindenki, ahogy tud. Rebeka egy kis ládába dobált mindenfélét, hogy azt magunkkal hozzuk, egyszerre felnyit az ajtó és három katona jött be a szobába. Én nem tudom milyen katonák voltak, én csak Rebekát néztem, aki halálsápadt lett, mikor ezeket meglátta. Pedig nem is bántották Rebekát. Inkább nagyon kedvesek voltak. Az egyik meg is ölelte Rebekát és nagyon megsókolta. És ekkor Rebeka elsikoltotta magát, kitepte magát a katona kezéből és erősen melbe vágva őt, kiszaladt a nyitott ajtón. Én utána a szomszéd utcában Rebeka összeesett és nem tudott magáról... Én

Bartóky József államtitkár biztosítja Arad lisztszükségletét.

— Lőcs Rezső helyettes polgármester jelentése a tanács ülésén. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 27.

Arad város tanácsának mai ülésén egy rendkívül nagyjelentőségű kérdés vetődött fel, a mely kívülről, a közönség köréből került a város vezetőségének tanácskozási termébe. A város közönsége látja, hogy a hatóság elismerése méltó lelkiismeretességgel készíti elő a lisztkiosztást és minden technikai részlettel elkészültek. Papiroson nagyszerűen megtörténik a liszt-kiosztás, de mindonki azt kérdezi — *lesz-e liszt?* Meg van-e az a liszt, a minek árusítását április elsején utalványok ellenében megakarja kezdetni a tanács?

Ennél súlyosabb probléma nem vetődhetik fel a mi napjainkban a város falai között. A tanács sem hunyhat szemét előtte, mert a lakosság élelmiszerért első sorban ő a felelős, az ő kötelessége, hogy az ország ellátását hatalmi szóval és eszközökkel intéző kormányznál, minden gabonánk utánál és tulajdonosánál, a szükséges mennyiségű lisztet Aradnak biztosítsa.

A tanács mai ülésén felvetődött ez a kérdés és elhangzott nyomban a felelet is. Lisztünket Bartóky József földmívelésügyi államtitkár biztosítja, a ki felhatalmazta a nála járt Lőcs Rezső helyettes polgármestert és Varjassy Lajos dr. kamaraitkárát, hogy jelentsék ki a város közönsége előtt és hogy jelentsék ki az aradi malmotulajdonosok előtt, Arad megkapja a 350 vagon gabonát és a malmok a raktárakban levő készletekből előlegezhetik az első ellátmányra szükséges mennyiséget.

A tanács ma Varjassy Lajos polgármester elnöklésével tartott ülésén ugyanis foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a lisztet árusító kereskedőknek és szatócsoknak megadja-e azt a mennyiséget, a melyet a rendőrség összeírása szerint azok kérnek és a mi 72 és fél waggont tenne ki. Lőcs helyettes polgármester adta elő

az ügyet és javaslatára a tanács úgy határozott, hogy mindenképp törleendő a kimutatásból a nullás liszt, mert ilyen április elsejétől árulni nem lesz szabad, tehát csak főz és kenyérlisztről lehet szó.

— Bartóky államtitkár kijelentette előttem — mondotta a helyettes polgármester, — hogy nullás liszt nem lesz. Ha Garbsaud nem tud kukorica keverékből süteményt sütni, akkor bármennyire sajnálom is, de más tanácsot nem adhatok neki, minthogy zárja be az üzletét. Kijelentette továbbá, hogy rövidesen megjelenik egy olyan rendelet, amely 70—75 százalékos tengeri liszt keverést ír elő. Ezek után tehát mi nullás lisztet nem adhatunk. De nem adhatjuk meg az aradi lisztárusok által kért mennyiséget sem, mert az összeírásból látszik, hogy fulzott igényekkel léptek fel. Elég lesz első ellátmányul 36 vagon is, mert sérelem nem esik az árusokra, minthogy a náluk befolyó lisztutalványok ellenében ugyis kapnak mindig lisztet.

A tanács, mint említettük, így is határozott és utasította a helyettes polgármestert, hogy mindazoknak, akiknek lisztszükségletét a rendőrség állapította meg, generális utalványt adjon, hogy a malmoknál a lisztet megkaphassák.

— *Meg van-e a szükséges lisztünk?* — kérdezte Zubor Andor tb. főjegyző. — Tudunk-e április elsején lisztet adni a közönségnek? A malmok még nem kaptak értesítést, hogy a náluk lefoglalt lisztből adhatnak a városnak.

— Bartóky államtitkár felhatalmazott, hogy az ő nevében szólítsam fel a malmokat, adják ki a lisztet, mert az államtitkár ur garantálja, hogy a 350 vagon gabonát Arad megkapja. Remélem, hogy a malmok nem fogják megtagadni a liszt kiszolgáltatását.

A helyettes polgármester kijelentése megnyugtatóan hatott. A tanács mai üléséből táv-

irattal fordult a földmívelésügyi miniszterhez és kérte, intézkedjék, hogy a megígért gabona idejében Aradon legyen.

Megjegyzendő, hogy Nagyvárad városa, ahol már napok óta lisztutalványokat adnak ki, megkapta a szükséges gabonát az Országos Gazdasági Bizottságnál.

A tanács ezután az élelmiszerrel összefüggő több kérdést tárgyal.

Greón Nándor főkapitány előterjesztésére kimondotta, hogy Aradon vizes személyét csak este tíz órától másnap délelőtt tíz óráig szabad csak sütni.

A tengeri liszt maximális árát újból meg kell állapítani, mert lejárt a terminusa a 27—30 koronás tengeri árak és ismét 20%, koronáért szabadna csak a kukoricát árulni. A tanács a kamarát kéri fel véleményadásra.

Bajelentette a helyettes polgármester, hogy noha már itt az ideje a tavaszi vetésnek, a Gazdasági Bizottság még sem küldött meg a megrendelt vetőmagot. A minden talpalatnyi föld bevetését sürgető akció ily módon nem sikerülhet. A tanács megsürgeti a Bizottságnál a mag kérdését.

A tanács változtatás nélkül elfogadta a város és a mészárosok közt a husellátásra kötendő szerződés tervezetét és utasította a tisztügyészséget, hogy a szerződést kösse meg.

A tanács örömmel vette tudomásul, hogy a városi élelmiszer üzlet virágzóan fejlődik és hogy a szegényebb nép mennyire megkedvelte. Ha a mérleg ismeretessé válik és a tanács azt látja, hogy a raktár haszonnal dolgozik, akkor több élelmiszerárát leszállítják, de csak annyira, hogy a kiskereskedőknek konkurrenciát ne csináljon a város.

Kitüntetett aradi zászlós. A házezred kitüntetett hős tisztjeinek sora ismét gazdagodott. Blaha Lajost a 33. gyalogezred zászlósát a II. osztályú ezüst vitézségi éremmel tüntette ki a király és a szép kitüntetést most adták át a fronton levő zászlósnak, aki Blaha Károly királyi őrhelyi uradalmi mérnökének fia. Blaha a kitüntetésre a háború nyolc hónapja alatt tanúsított bátorsága mellett különösen azal szolgált rá, hogy januárban tíz emberből álló patrullájával kemény harc után megfutamtott egy erős, 40 emberre becsülhető muszka járőrt és huszonöt embert elfogott közülük.

nagyon elkezdtem sírni. Arra ment épen a jó szomszédunk Rosenberg a feleségével. Ők már fel voltak pakkolva, egy nagy szekérre rakták a holmijukat. A Rosenberg fia ült még csak a szekéren. En már nem is tudom, hogyan történt, csak arra emlékszem, hogy Rosenbergek kocsiján menekültünk mi is. Három napig ültünk kocsi, míg elértük a legközelebbi várost, ahol vonatra állhattunk és úgy hozott a vonat Pestre.

A kis leány most a kezem után nyúlt, hogy megcsókolja.

— Szaladok Rebekához. Már vár szegény.

— Várj — szóltam — én is veled megyek.

A kis leány arcát pirosság öntötte el:

— Kérem... kérem... a nagysága el akar jönni? — kérdezte akadozatosan. Kérem Rebekának rossz lesz, ha a nagysága el jön... Ő szégyenli magát, mert rongyos a ruhája és nincsen jó cipője...

Egy pillanatra megálltam.

— Nos jó, nem megyek veled, de mond meg csak a címet.

A leányka megmondta: Lujza-utca 49. II. emelet 13.

Másnap délelőtt mégis elmentem a Lujza-utca. Hosszu kaftános, szomorú arcú férfiak jöttek ki a kapun. A ház hangosan zsibongott a lármától. Maszatos kis menekült gyerekek hancuroztak az udvaron. A sötét konyhából szantelen arcú, kisírt szemű asszonyok néztek kifelé...

Felértem a II. emeletre. Bekopogtattam. Amint kinyílt az ajtó, egy pillanatra visszatartottam. Bűzös füstöt levegő ütötte meg orromat. A konyhában egy nagy teknő mellett egy idősebb asszony mosott.

— Kik tetszik keresni nagyságos asszony? — kérdezte zavartan. Itt Rosenbergek laknak. Galiciából menekültünk.

Mihelyt kimondta a Rosenberg nevet, mindjárt tudtam, hogy jó helyen járok.

— Nem albérletben laknak itt? — kérdeztem, amikor körültekintettem butorozatlan konyhában.

— Mi magunk béreljük ezt a lakást. Ez a kis konyha és egy lighthofra nyíló kis szoba 30 forint egy hónapra. De mit tegyünk? Nem lehetünk az utcán. Az uram cipőket vesz partiba és ezzel kereskedik. Nagy küzködéssel eltelegedünk. Csak ezzel a szegény leánnyal nem tudom mit tegyünk — és a szobába mutatott. — Nem az én lányom. De nagyon szerstem. Nem volt ilyen leány a faluban.

A szobába néztem. Egy számlayon összekuporodva ült egy alak. A fejét mélyen lehajtva, meggörnyedt háttal ült és meg sem mozdult. Hozzá léptem.

— Hogy hívják? — kérdeztem tőle.

Reám nézett bambán, kifejezéstelenül. Meg sem rezgett a szemhéja, meg sem mozzant az ajka. Fekete haja simára fésülve omlott homlokára és csak az a magas fehér homlok árulta el, hogy

az illető a „jobbak“ közé tartozott és hogy szép leány lehetett...

— Szegény leány — beszélt előtte az öreg asszony — elvesztette a jó esztét... Tetszik tudni amikor menekülni akartak, több katona rontott a házukba és az egyik bántani akarta... A tisztességét akarta elvenni... De szegény leány nagyon ügyesen megszökött előle. Azonban mit ér ez? Anyyira megijedt, hogy eszméletlenül összeesett az utcán, úgy szedtük fel szegényt. Azóta így ül egy helyen, hiába szólunk hozzá, nem felel, nem beszél semmit. Csak néz néz a levegőbe...

Osszeszorult a szívem, nem tudtam tovább hallgatni a jó asszonyt, átadtam neki egy esomagot, amit magammal vittem és könnyes szemmel léptem ki a bűzös, levegő nélküli oduból...

Szegény Rebeka — susogtam magamban. Hitted volna-e szegény Rebeka, hogy ez a sors vár rád? Hol van a leányos mosolyod, hová lettek leányos álmaid? Menyasszony voltál. Szegény Rebeka! Fehér nászgyad helyett az örök sötétség vár rád...

És mialatt lefelé haladtam a lépcsőn, magam előtt láttam a maszatos kis galiciai leányt, a mint bánatosan szomorúan mondta Rebekáról:

„A legszebb leány volt a faluban. A jegyző sokat járt felénk...”

És most már megértettem, miért szorult akkor az a könyesepp a gyufát áruló kis leány szemébe...

Dr. Sebestyén — Lia.

Aradi katonák husvétii cigarettái.

(Az Aradi Közlöny gyűjtése a harctéren levő aradi csapatoknak.)

Egy hét előtt kezdtük meg a gyűjtést az aradi katonák husvétii cigarettáira. Egy hét előtt, amikor még teljes bizalommal néztünk az elkövetkező események elé és azt hittük, hogy husvétra talán mosolygó diadal elé mennek katonáink, akikhez el akarjuk küldeni az itthon maradottak szeretetajándékát és üdvözlését. Ez a hét Przemysl szomorú hete volt és mialatt katonáink számára közönségünk szeretettel hozta adományait, azalatt fekete felhők borultak az egünkre. Ma már nem diadalmasan megpihenő katonáknak, hanem elkeseredett oroszán-bátorsággal harcoló hősöknek gyűlnek, gyűlnek egyre a szeretet-adta ajándékok.

És ma jobban, inkább szükség van arra, hogy Arad gyönyörű bátorsággal harcoló katonái megérezzék, hogy szűkebb hazájuk együtt érez, együtt lángol velük, bizalommal, szeretettel gondol rájuk. Az ünnep napján, a feltámadás hozsánna napján nem egyesek, nem rokonok, hozzátartozók, hanem édes-mindnyájunk szeretete és üdvözlése szálljon a szeretetajándékkal az aradi katonákhoz.

Ma a következő adományok érkeztek az Aradi Közlönyhöz:

Kövér Márton 2200 cigarettá és 200 szivar.

Multas és Sralai	2000 cigarettá
Hanzu Nesztor	1000 cigarettá
	100 szivar
	és 1000 képes lev.-lap
Weinberger Mariska,	
Dezso és Jóska	1000 cigarettá
Tokos Lászlóné	600 "
Dr. Mandl Vilmosné	600 "
Mayerhofer Margit	
(Nagyiratos)	500 "
Balassa Pali	500 "
Klein B. Vilmosné	400 "
Reusz Magda	400 "
Özv. Varga Kálmánné	350 "
Stine Anna	300 "
Skuteczky Ernő	250 "
Martonosi Böske	200 "
Vertán László és	
Lacay Antal	200 "
Némethy Irma	200 "
Öttvös Andrea	200 "

Eddigi gyűjtésünk tehát több mint harmincezer cigarettá és szivar, 1000 képes levelezőlap. Gyűjtésünket rövidesen befejezzük és ezért arra kérünk mindenkit, aki hozzá kíván járulnia az aradi katonák husvétiijának kedvesség tevésehez: juttassák el mielőbb adományaikat az Aradi Közlönyhöz.

Házasságszédelgő alfőherceg.

(Bugarsky Milán bűnpörre.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bécs, március 27.

A kivételös törvényszék előtt ma kellett volna megkezdődnie egy érdekes bűnpörnek, amelynek vádlottja Bugarsky Milán 44 éves földbirtokos, egy nagystíli házasságszédelgő.

Bugarsky pancsovai illetőségű ember. Biztos és imponáló fellépésével két gazdag nő szívét hódította meg és mind a kettővel házasságot kötött. Bugarsky egyik hitvese 76.000 koronát, a másik, Bartagnoli Katalin, egy vendéglős özvegye 137.000 korona hozományt vitt magával a házasságba. A tekintélyes összegekkel a bigamista házasságszédelgő csakhamar kész volt. Bartagnoli Katalin asszony, amikor megtudta, hogy egy házasságszédelgőre tékozta érzeit és vagyonát, elkeseredésében öngyilkossá lett.

De ez csak egy részlete Bugarsky Milán bűnlístájának, amelyet a vádirat így részletez:

M. Anna bécsi magánzónó 1912. májusában házassági hirdetés révén megismerkedett egy férfival, aki magát Bugarsky Emil dr.-nak mondotta és azt is állította, hogy orvos- és jogtudományi doktor, de hivatását azért nem üzi, mert nagy vagyona függetlenséget biztosít neki. Bugarsky beszélt előkelő, arisztokrata körökkel való ismeretségéről is és sikerült M. Anna szemében azt a látszatot keltenie, hogy a vele való frigykötés társadalmi pozíciót és gazdagságot jelent. A bécsi magánzónó még ugyanaz év június 4-én jegyese lett Bugarsky-rak, aki az eljegyzés napján rábirta jegyesét és leendő anyósát, hogy 76.000 korona névértékű értékpapírjaikat vegyék ki az Osztrák-Magyar Bankból, ahol az deponálva van és jövedelmezőbb elhelyezés céljából adják át neki. A szélhámos annyira meg tudta szédíteni a két

asszonyt, hogy még azt is elhitette velük, hogy ő voltaképpen József Ferdinánd főherceg és ezért nem léphet jegyesével házasságra. Az alfőherceg nemsokára végleg szakított M. Annával, aki azonban nem merte feljelenteni pénze elsikkasztása miatt, mert félt, hogy vádjával megsérti az uralkodóházat.

Csak 1914. júniusában bátorkodott neki a két asszony annyira, hogy beadvánnyal fordultak a nevezett főherceg kamarai előjáróságához fölvilágosítást kérve. A kamarai előjáróság nyomban értesítette az esetről a rendőrséget, a melynek június 18-án sikerült letartóztatni a magát főhercegnek kiadó házasságszédelgőt.

Bugarsky Milán harmadik áldozata egy magyar leány volt. Rupp Sarolta, a ki 35.000 koronáját vesztette. Közvetlen letartóztatása előtt még egy utolsó szélhámoságot követett el a veszedelmes csaló. Egy 62 éves öreg asszonyt, Maller Antóniát fosztotta ki a vagyonából.

A veszedelmes házasságszédelgő tekintélyes és gazdag pancsovai szülők fia. Gimnáziumi tanulmányainak elvégzése után a gráci és budapesti egyetemen tíz félévet hallgatott az orvostudományi fakultáson. Bugarsky hét nyelvet bír tökéletesen és mint a magyar államnál alkalmazott fordító, évente 20.000 koronát keresett. Bécsben telkekkel kezdett spekulálni. Hittelbe vásárolt össze Bécs környékén több telket, a melyeket azután jól megterhelte.

A kitűzött tárgyalás nem volt megtartható, mert a vádlott azzal az ürüggyel, hogy beteg, nem volt hajlandó cellájából a tárgyalóterembe menni. Miután a törvényszéki orvos megállapította, hogy kiballagható, hordágyon vitték bírúi elé. Bugarsky sápadtan, lehunyt szemekkel oly tökéletesen adta az eszméletlent, hogy a törvényszék elnöke kénytelen volt a tárgyalást elnapolni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Vasárnap délután: Szibill, operett. Este: A csikós, népszimű.

Hétfő: Herczeg Ferenc történelmi sziműve: A Bizanc.

Kedd: A Vigszínház nagy sikert aratott újdonságai először: A ripacsok, énekes bohózat, Királyért és hazáért zenei dialóg, Néma asszony, énekes bohózat.

Szerda: Ugyanaz.

Csütörtök: Nebántsvirág, operett.

* A színház hírei. Néma asszony. Anatol France rendkívül szellemes, énekes bohózata, Gábor Andor átdolgozásában kerül színre legközelebb, melynek minden jelenete újabb és újabb bonyodalmakat teremt, amelltt állandóan derűs hangulatban tartja a nézőt. Pompás szerephez jutott L. Kiss Mariska a címszerepben, ki bár születésétől fogva néma, de amikor az orvosi tudomány megszólaltatja, el kezd beszélni, hogy mást szóhoz jutni nem enged, a kétségbe esett férj most már azért könyörög az orvosoknak, hogy újra némissák el, s minthogy erre képtelenek, nincs más menekülés, minthogy valamennyien megsüketülnek, így aztán a néma asszony folytonos kereplése már senkit sem bosszant — sőt ellenkezőleg — minthogy nem hallják — tehát azon mulatnak. Ebben a pompás bohózatban részt vesznek még Gyöző, Polgár, Kiss Miklós, Virág, K. Pongrácz Matild, Herold. — A Ripacsok. Guti Soma legújabb énekes bohózata szintén nagy gonddal készül a társulat, az összes szereplők kitűnő kedvvel próbálják a bohózatot, mert mindenkinek hálás szerep jutott. A Ripacsokat Várnai, Gyöző, Polgár, Herold és Benkóné játsszák, azenkívül részt vesznek még Eörosnyai K., K. Pongrácz M., Kertész és Virág. Mind a két bohózat a Vigszínháznak állandó és nagy sikert aratott műsordarabja. — A Királyért és Hazáért egy minden ízében szépen felépített, hangulatos zenei dialóg, melyet Pataky Vilma és Barics adnak elő. A harctéren megbesélt katonatisztet a felesége ápolja és lázas állapotában is ott képzeli magát a tüzvonalban, harci vágya nem ad neki nyugtot és bár súlyos a seb, de vissza megy a harctérre, hogy életét újból feláldozza a királyért és hazáért. Ez a három bájos apróság egy este kerül színre, mind a három új darab és mindegyik külön-külön is megérdemli, hogy egy mint Budapestben, nálunk is állandóan zsufolt nézőtér előtt játsszák el színészeink. — Bizanc. Herczeg Ferenc nagyszabású történelmi sziművét ismétli meg hétfőn a társulat. A nagyhatású szimű, melynek multkori előadása zsufolt nézőtér előtt folyt le, különösen érdekli a tanuló ifjuságot. Az összes szereplők ugyanazok, mint a mult előadáson volt.

* Az apacstivornya. (Nagy vigjátékláger az Urániában. Vidám kacagás hangos derűtség fogadta a színház tegnapi nagy vigjátékát, melynél kacagtatóbb, ötletesebb, hureszk vigjáték már régóta nem szerepelt a színház műsorán. Egy farsangi karnevál históriája ez a bohózat tárgya, de ehhez a tárgyhoz oly ötletesen, olyan kiválóan van a bonyodalom megszerkesztve, hogy annak minden legkisebb jelenete könnyekig megneveltette a közönséget. A karnevál előkelő álarcosai között, természetesen szintén apacs ruhában, megjelenik egy igazi apacs is, aki itt kötött ismeretsegeit fel akarja használni mestersége folytatására, de rajta veszt a nagynéni ijedt aggodalma folytán, ki fia gyilkosát kerestetli, amikor megjelenik a két apacs: a kosztümös és az igazi. Itt derül ki azután az egész farsangi história. — „Viharkisasszony“ Dorri: Weichsler film legközelebb az Urániában.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 257
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Románia leleplezi trónörökösünk gyilkosait.

— Carp Péter a román ruzszofilek cinkosairól. — Az orosz Ochra na a Balkánon. — Kik dolgoznak ellenünk Bukarestben? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Bukarest, március 27.

Oriási szenzációt keltett itt — táviratozza bukaresti tudósítónk — Carp Péter lapjainak, a *Moldavának* legutolsó számában az „Orosz Ochra na” címmel megjelent cikk, amely leplezetlenül szemébe vágja a ruzszo-filpártnak, hogy orgyilkosokkal szövetkezve, közre játszottak a mai háboru előidézésében és hogy most Romániát is a romlásba akarják dönteni.

A cikk annyi új adattal, szenzációs részleteknek oly bőségével van megírva, hogy azt egész terjedelmében közöljük:

Kevesen tudják Európában, mi az az Ochra na s mit művelt a szerencsétlen Oroszországban.

Az Ochra na nem régi szervezet. II. Sándor cár meggyilkolása után határozták el az udvari, katonai s magasabb hivatalnokai s papi körök, hogy a tehetetlennek bizonyult „harmadik departement”, a hirhedt politikai rendőri szervezet mellett, sőt ettől egészen függetlenül egy külön védelmi szervezetet létesítsenek, a mely ép oly titkos, mint a forradalmároké s e hivatalos néven „védelmi szakosztálynak”, az „Ochra nának” nem szabad tekintettel lennie se törvényre, se sommi egyebbre, hanem ép olyan eszközökkel kell küzdeni a forradalmárok és egyéb forradalmi népelemek ellen, mint a minókkal ezek küzdenek a cár ellen.

A szervezet meg is alakult s III. Sándor cár alatt szépen fejlődött. Látható védnöke Vladimir nagyherceg volt, a cár fivére, azonban egy meghiusult merényleten kívül, a melyet a forradalmár Krapotkin herceg ellen kíséreltek meg külföldön, csak kisebbszertű pogromokat rendezett. Megjegyzendő, hogy azelőtt a pogrom ismeretlen volt Oroszországban, az Ochra na rendezte az első pogromot.

Mikor II. Miklós, a jelenlegi cár trónra lépett, az Ochra na már nagy, erős és rettegett szervezet volt, amelyben benne voltak az orosz társadalom legkülönbözőbb elemei. Varsótól Vladivosztokig minden városban voltak fiókjai s most már hivatalosan a titkos rendőrség egyik szakosztálya volt, de anélkül, hogy akár-melyik miniszteriumnak vagy rendőrfőnökségnek alá lett volna rendelve. Igen sok csendőr és rendőr tagja volt, katonatisztek, sőt magasabb rangú tiszték sem hiányoztak, papok, politikusok, hivatalnokok, kereskedők, házmesterek, az arisztokrácia és a társadalom legzül- lőttebb elemei szépen megfértek ebben az immár óriási és nagyszertű szervezetben, amely az egész birodalmat behálózta.

Az Ochra na hatalmát mindenki érezte, de hogy ez micsoda, hogy kik a tagjai, milyen a szervezete, ki parancsol benne, ezt mai napig a legmélyebb titok fátyla fedi. Hogy honnét jön az egész mozgalom, a mely időnként vérbe borítja a városokat, ki irányítja vérfagyasztó tevékenységét, ezt ma sem tudja senki. Tagjai mindent elkövethetnek s büntetlenek maradnak, egy miniszter soha nem birt a legutolsó irnokának se ártani, ha ez az Ochra na tagja volt.

Az Ochra na igazi tevékenysége csak 1905-ben kezdődik, mikor szervezett erejének

óriási hatalmával szembeáll a győztes forradalommal. 1900-tól 1905-ig erős szervező és társadalmi munkát végez és ez időben terjesztette ki tevékenységét Svédországra, Németországra, Ausztriára s a Balkánra sőt céljainak előkészítésére.

Egyik zseniálisügynökét, Evno Azev-et beküldötte a forradalmárok közé, a kinek részben az volt a kötelessége, hogy a teljesen béke-s Finnországot lázítsa fel, hogy legyen ok Finnország elorosztására és hogy az orosz forradalmárokat merényletekre bírja, s mielőtt ezek sikerülneek, a rendőrség kezébe adja őket. Ez az ember vezére lett az orosz forradalmároknak. Azev százával szállította az akasztótátra és Szibériába a fiatal forradalmárokat.

Az Ochra na a forradalmárokkal ölette le azokat, a kik saját táborán belül utjában állottak. Ilyen eset volt Bogdanovics tábornoknak, az utai kormányzónak megöletése. A politikai rendőrség tudott a merénylet előkészítéséről, s nem lépett közbe.

Ilyen volt Plehwe belügyminiszter megöletése. Plehwe mint belügyminiszter valóságos diktátori hatalmat gyakorolt és általános tudvalévő volt, hogy az Ochra na legmagasabb köreiből nem jó szemmel nézik. Azonkívül elkövette azt a vigyázatlanságot, hogy Raskowskyt, az Ochra na egyik leghatalmasabb vezérért párisi állásából elmozdította. Azev szervezte a legaprólékosabb gondnal a merényletet, mely sikerült is: Plehvét a bomba darabokra szaggatta.

A szerencsétlen japán háboru után kitört Oroszországban a forradalom. Erre a cár 1905. októberében kiadta híres manifesztumát, melyben alkotmányt ígért és várta, mi lesz a forradalommal. A forradalom nem volt egységes. A hallatlan erővel s gondnal előkészített szeptembertári forradalomból nem lett semmi, mert a végrehajtása egyedül Azev kezébe volt letéve, a ki a megbeszélés napon egyszerűen elutazott s nem értesített senkit, a kik vezették volna a tömegeket s a kiknek beosztása rá volt bízva. Itt nem is történt semmi. A moszkvai forradalmat Dubassov vérbe fojtotta. Az általános sztrájkokat leverték vagy megszüntek.

Ekkor jött az Ochra na igazi ideje s a véres szervezet kegyetlen ellenforradalmat hajtott végre. Hatalmas szövetségársat kapott az „Igazi orosz férfiak szövetségében”, az u. n. „Fekete százakban”, akiknek küldöttségét a cár közvetlenül az októberi manifesztum után a legnagyobb ünnepélyességgel fogadta s akik most munkához kezdtek. Elkezdődtek a legrémesebb zsidógyilkosságok a kisenevi pogrommal a melyeket rendőrfőnökök, tábornokok, csendőrtisztek vezettek. Schkott tábornok, a vilnai kormányzó sajátkezűleg osztogatta az utcán a zsidógyilkosságra fölhívó röpiratokat. A zsidók gyilkolását a városok legaljasabb sőpredéke végezte. De nemcsak zsidókat gyilkoltak. Egyetemi városokban egyetemi hallgatókat s hallgatónőket öldöstek s a hol forradalom volt, gruzok, örmények, kaukázusi mohamedánok s németek között is a legfőháborítóbb merényletek követték egymást.

Ezen hadjáratnak tízezer halottja volt s a gyilkosoknak a hajaszála se görbült meg.

Ezenkívül egy külön e célra alkalmazott statárium nyolc hónapig dolgozott a megígért

alkotmány beváltásán. Kiirtották a szabadabban gondolkozó intelligens elemeket az Ochra na ügynökeinek besugására. Ez a különleges bíróság politikai okokból halálraítélt ezerszáznegyvennégy embert és kétezret örökös száműzésre s fogságra ítélt, miután a cár alkotmányt, szabadságot, parlamentet és a polgár személyének sérthetlenségét ígérte.

Az utolsó öt év alatt az Ochra na már korlátlanul uralkodott s csak egy komoly ellenzéke volt, a győngé és kis szociáldemokrata párt. Mint vad nacionalista szervezet, vadul juttatta kifejezésre az ország kétségtelen érthető vágját a szabad tengerért s a nagy háboru készítette elő külföldön s belföldön.

Ügynöki és kémszervezettel tömte meg Nyugat-Európa nagyobb városait, de leginkább a Balkánt. Diplomatai, pár erősebb egyéniséget kivéve, az Ochra na korlátolt emberei voltak s ez sokat megmagyaráz az utóbbi idők diplomáciai vereségeiből, — de mind a háborura készülődek annak idején.

Valószínűleg kevesen tudják, hogy a testvérgyilkos és rabló censtochovai szerzetes, Macoch szintén az Ochra na tagja volt s Magyarországon is járt ismeretlen célból. A rutén mozgalmat, szintén az Ochra nából szította Bobrinszky gróf.

A debreceni pokolgépes merénylek is az Ochra na véres kezű kreaturái, a kiktől csak ugy hemzseg a Balkán, a hol Hartwignak hatenként kétszer is szabad volt külügyminiszterét, Sassanowot dezavualni, csak azért, mert ő az Ochra na tagja volt, Sassanow pedig nem volt tagja.

Az Ochra na irányította azt a kezét, a mely a trónörökösnek és feleségének életét kioltotta, az Ochra na ölette meg Jaurést, az Ochra na dobta a bálterembe a szófia bombát.

Bizonyos, hogy fogunk még róla egyebet is hallani a háboru folyamán.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Kártérítési per tíz év múltán. Megemlékezett arról az érdekes perről az Aradi Közlöny, amelyet Franczély Albert aradi gyógyszerész ellen indított gazdasszonya, özvegy Kovács Istvánné több évi bére fejében 2000 koronát követelve tőle. Az összeget a közigazgatási bíróság annak idején megítélte az asszonynak, aki most ismét perli régi gazdáját. Ez alkalommal huszezer koronát követel a gazdasszony, azt állítva, hogy Franczély pincéjében a háztulajdonos gondatlansága következtében 1905-ben kitérte a karját s a balcsét részben munkaképtelenné tette. Az aradi törvényszék ma helyszíni szemlét rendelt el ez ügyben.

§ Ami érvényes a gazdára! érvényes az alkalmazottra is. Solymossy Lajos báró aradmegyei nagybirtokos a múlt évben három havi felmondással elbocsájtotta egyik gazdatisztjét, Zilahy Gyulát. A gazdatiszt erre hat havi felmondási összeg, mintegy ezer korona erejéig pert indított a báró ellen, azt vitatva, hogy a szerződésben csak a báró javára volt kikötve a három havi felmondás s ezért ez a kikötés — mint az alkalmazott részére hátrányos — érvénytelen. Az aradi bír. törvényszék polgári tanácsa, amely ma foglalkozott az ügyel, ezt az érvelést nem tette magáévá, hanem a keresetet elutasította.

Bombavető pancsovai szerbek.

— Kudarcot vallott merényletterr. — Tárgyalás a szegedi hadbírósnál. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szeged, március 27.

A szegedi honvéd hadosztálybírótság érdekes és izgalmas szerb nemzetiségi per tárgyalását kezdte meg. A tárgyalás, amelyre rengeteg tanút idéztek be, előreláthatólag több napig fog tartani. Egyelőre csak az első két vádlott kihallgatására került a sor.

1914 szeptember 14-én a pancsovai csendőrőrsön egy szerb ember jelentkezett. Elmondta, hogy neki tudomása van arról, hogy a Temesparton egy bomba van elhelyezve. A bombát az ember utmutatása szerint a csendőrök csakugyan meg is találták és azonnal beszállították a pancsovai kir. ügyészségnek.

A nyomozás során kiderült, hogy itt egy nagyszabású, az állam hadiereje ellen elkövetett bűntettéről van szó. A bűnben része lett volna a főjelentőnek is, aki azonban félelemből elárulta társait.

A vádirat szerint Taraics Péter és három társa a szerbiai események idején csónakon át akartak szökni Szerbiába a Dunán azzal a céllal, hogy a szerbeket értesítsék arról, hogy Pancsován azidő szerint nincsen katonaság. Emellett bombákat szereztek be, hogy azokat alkalmas pillanatban az osztrák-magyar katonaság közé hajítsák.

A vádlottak: Taraics Péter, 19 éves, nőtlen, földműves, Damjanovics Miklós görögkeleti, nős, földműves, Petkov Milorád, nőtlen, görögkeleti kereskedősegéd, ennek apja: Petkov Alex, 55 éves, nős, gör. kat. vallású, korosmáros, mint tetteztárs, büntetve egyik sem volt, valamennyien pancsovai lakosok. A vádlottak csak szerbül tudnak, kihallgatásuk ezért igen lassan, szerb tolmács útján ment.

A hadosztálybírótság tagjai voltak: Lipmann Lajos ezredes elnök, Szerdahelyi László alezredes hadbíró, tárgyalás vezető. Szavazóbírók: Perlaki Vilmos százados, Sávolgy százados, Blazek Elek főhadnagy. Az ügyészi tisztet Szende Vilmos dr. főhadnagy-hadbíró töltötte be.

A tárgyalás délelőtt 10 órakor kezdődött. Az általános kérdések után Taraics Péter kihallgatása következett.

Taraics bűnösnek érzi magát, de csak abban, hogy a múlt év szeptemberében, amidőn Damjanovics Miklós nevű barátja megjelent nála és arra hívta föl, menjenek át a Dunán Szerbiába és mondják meg a szerbeknek, hogy Pancsován nincs katonaság, ő engedett a felhívásnak és csakugyan elment barátjával. Tervük azonban nem sikerült, mert nem találtak csónakot a Dunán, ellenben találtak egy órházát, ahol leheveredtek pihenni. Később bementek az órházba és ott élelmiszereken kívül három bombát találtak.

A bombák dobozokban voltak elhelyezve. Ő nem tudta, hogy mi van bennük, szót is Damjanovicsnak, hogy ez idegen tulajdon, ne vigyék el. Damjanovics azért mégis elhozta a dobozokat s amikor hazafelé mentek, megmondta, hogy azért hozta el a dobozokat, mert azokban bombák vannak. Együttal azt is elmondta, hogy legközelebb ezeket a bombákat a „svába katonák” közé dobja.

Amikor hazafelé akartak indulni, egy pancsovai asszony jött arrafelé, aki egy nagy kosarat cipelt. Damjanovics megkérdezte, nem akar-e babot venni. Az asszony erre bement az

órházba és ott Damjanovics betette a bombákat a kosárba. Az asszony nem tudta, hogy bombákról van szó. Azután együttesen elmentek Pancsovára. Itt a bombákat Damjanovics házába vitte, majd később átvitte hozzá. Taraics azonban félt attól, hogy baja lesz. Ezért elment a pancsovai csendőrőrshez és a történetet följelentette.

A vádlott a hadosztálybírótság kereszkérdései alatt is megmarad a vallomása mellett.

Azután Damjanovics Miklós kihallgatása következett, aki homlokegyenest ellenkező vallomást tett. Szerinte épen Taraics volt az, aki fölkereste őt és kapacitálta arra, hogy vigye

át a Dunán, majd amikor ő erre nem volt hajlandó, fölhívta, hogy keressenek csónakot. Ő volt továbbá az, amikor a Dunán csónakot nem találtak, elvitte az órházba s ott bombákat találva, azt mondta, hogy azokat a „svába” katonákra akarja dobni. Amikor ő előzetesen hallani sem akart semmiről, Taraics méltatlankodva mondotta, hogy talál más szerbet, aki átviszi a Dunán. A bombát sem ő maga vitte ki az órházból, hanem Taraics.

Dél félgy órakor az elnök a tárgyalást felfüggesztette és a folytatólagos tárgyalást másnapra tűzte ki.

Kétmillió háromszáztizenháromezer halott.

— A hadviselő államok veszteségeinek részletes kimutatása. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 27.

A Vörös Kereszt Egyesületgenfi központja kimutatást készített arról: mennyi volt a vesztesége a hadviselő államoknak a háború első öt hónapjában, tehát január elsejéig. A kimutalás ma került nyilvánosságra és megállapítható belőle, hogy a világháború öt hónap alatt kétmillió háromszáztizenháromezer katonára életébe került. Ebben az ijesztően nagy számban még nincsenek benne az egyes hadseregek rokkantjai, sebesültjei és hadifoglyai.

A kimutatás adatait alább ismergetjük:

Szerbiának nyolcvankétezer halottja, százhuszonháromezer sebesültje, tizenkilencezeröttszáz rokkantja és negyvenháromezer fogoly vesztesége van; összesen: tehát kétszázhatvankilencezer embert veszített a szerb hadsereg, amiből önként következik, hogy nem fedték a valóságot ama hírek, amelyek azt újságolták a háború legelején, hogy a szerb hadsereg nem állhat többől, mint háromszázezer emberből.

A kis Montenegróról a következő, csaknem hihetetlennek látszó adatokat találjuk: harminnyolcezeröttszáz sebesült, tizenhatezeröttszáz fogoly, huszonkétezeröttszáz halott, tizenkétezeröttszáz rokkant, összes veszteség: kilencvenkétezer ember.

Oroszországnak van természetesen a legjelentékenyebb vesztesége, mert ő rendelkezik a legnagyobb hadsereggel. A muszka armádia rengeteg volta ellenére is meglepők a következő adatok: a sebesültek száma egymillió négyszázkilencezezer, a foglyoké: hatszázhatvankilencezer, a halottaké: hatszáznegyvenháromezer, a rokkantaké: négyszázhatvanháromezeröttszáz.

A francia hadseregben hatszázhatvanháromezer a sebesültek száma; hatszázharminckilencezer foglyot veszítettek; négyszázhatvanháromezer halottjuk van, a rokkantak száma: négyszázhatvanháromezeröttszáz.

Belgiumnak aránylag nagy veszteségei vannak, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy a hazájukat is elvesztették. A sebesültjeik száma hatvankétezeröttszáz; negyvenháromezeröttszáz foglyot veszítettek és hatvanháromezeröttszáz a halottjainak száma; huszonháromezeröttszáz rokkantjuk van; összes veszteségük százhatvanháromezeröttszáz ember.

Az entente hatalmak közül természetesen a számító hatalmak közül természetesen a számító Anglia áldozott legkevesebbet. Az angol sebesültek száma százöttszáz; a foglyok száma

nyolcvankétezeröttszáz; százhatvanháromezer katonájuk meghalt, ötvenkétezer rokkant, összesen: háromszázharminckilencezer.

Japánnak az alig két hónapos harcban tizenegyezeröttszáz halottja, harminckilencezer sebesültje, kétezeröttszáz foglya, tizenháromezeröttszáz rokkantja van; összes vesztesége ötvenháromezer ember.

Összeadva tehát az entente hatalmak veszteségeit: hatmillió ötszázhatvankilencezer lelket kapunk.

Ezzel szemben Ausztria-Magyarország veszteségei a következők: hatszázhatvanháromezer sebesült, kétszázharminckilencezeröttszáz fogoly, négyszázhatvanháromezeröttszáz halott, kilencvenháromezeröttszáz rokkant; — összesen: egymillió százhatvanháromezeröttszáz.

Németország halottainak száma: háromszázhatvanháromezer; hatszázhatvanháromezer sebesült; százharminnyolcezer fogoly; nyolcvanháromezer rokkant; összesen: egymillióöttszázhatvanháromezer ember.

A két szövetséges állam vesztesége tehát: kétmillióhatszázhatvanháromezeröttszáz, ami elenyészik az entente elvesztett emberanyaga mellett. Még kell jegyezni végül, hogy amióta ezt a kimutatást lezárták, a legvéresebb ütközetek zajlottak le és az oroszok rengeteg embert veszítettek a mazuri tavaknál. Az itt közölt statisztika természetesen még nem tehet említést a törökök által megkezdett véres akcióban elhullott emberanyagról, mert a török háború áldozatairól még nem készítették kimutatást.

LEGUJABB.

(Táviróda, cenzurázva.)

Érkezett reggel 3 órakor.

London. Az angol király esztrókón meglátogatta Harwichot, megtekintette az új típusú angol buvárhajókat.

Amsterdam. A portowli partra kivetődött hajóroncsok ismét azt bizonyítják, hogy valamilyen hajóüllýedés történt.

London. A Times azt követeli, hogy az orosz flotta lépjen akcióba az Északi-tengeren a németek ellen.

Szófia. A Saphir angol cirkálót, amely szintén megsérült a Dardanellák ostrománál, most Szalonikiben javítják. Smyrnaw orosz tengerésztiszt, aki, mint a Dardanellák kitűnő ismerője, a hajót vezette, amikor megsérült, visszautazott Oroszországba.

Berlin. A buvárhajók fellépése folytán az angol hadihajók feladták a német kikötők blokádját.

Magyar katonák építik újra Przemyslt.

— A foglyul ejtett sereg sorsa. — Sikereink Bukovinában. — Erősen tartjuk kárpáti pozícióinkat. —

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Pétervár, március 27.

Przemyslt kell megerősíteniök a mi katonáinknak.

Pétervár. Az orosz hadügyminiszter hivatalos lapja írja, hogy Przemysl foglyul ejtett osztrák-magyar védőserege egy részét a várban hagyják s támadás esetére a védőművek helyreállítására használják fel őket.

Osztrák képviselő orosz fogságban.

Bécs. Przemysl védőseregének sorában orosz fogságba esett Maik Vince reichsrathi képviselő is.

Przemysl a második ostrom alatt.

A *Ziemia Przemiska* című przemysli ujság tudvalevőleg az ostrom alatt is megjelent kisebb szünetekkel. A przemysli ujság írja:

November hetediké óta körül van zárva a vár. A körülzárás egészen más jellegű mint az első ostrom. Az első ostrom ugyanis folytonos ágyudörgéssel jellemezhető, míg most kissé kellemetlen csend uralkodik, amelyet csak a gépfegyverek zaja tör meg néha. Bizonyos napokon azonban kemény ágyudörgés hallatszik, a mi annak a bizonyítéka, hogy az őrsereg a várra hűségesen őrködik. Utóbb az ágyuzás gyakribbá vált és a lakosság gyakran ébredt Zuravica irányából ágyutüze és a vár fölött sokszor jelentek meg orosz repülőgépek, amelyek bombákat dobáltak le. Hogy mi fog történni, azt nehéz kitalálni, annyi bizonyos, hogy százszor nehezebb dolgunk van, mint az első ostrom alatt. Legutóbb egy délután hatalmas orosz repülőgép jelent meg Przemysl fölött, a mely a külvárosra bombát dobott és nyomban eltűnt. Két óra múlva ezt a repülőgépet, a mely a várat körülrepülte, csapataink srappellüzzel fogadták. Egy aeroplánunk rögtön felszállott és üldözőbe vette az orosz gépet, a mely tíz pernyi küzdelem után kelet felé menekült.

Visszaszorítottuk az oroszokat a Dnyeszterig.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Bukovinában a nagy harcok nekünk előnyösek. Nadwornánál csend van. A Zaneszeiig jutott oroszokat visszaszorítottuk a Dnyeszterig. A Kárpátokban heves harcok folynak borzalmas időben éjjel-nappal.

Gurahumora. Csapatainknak előnyomulása a Pruth-völgyében egész a Dnyeszterig, megnehezítik a Kelet-Galiciában harcoló orosz seregek elhatárolását. Miután a Zuczka—Zaleszkyvasutvonal birtokunkba jutott, az oroszok Besszarábiából csak kerülő uton élelmezhetik kárpáti frontjukat.

Csernovic. A Bukovinából kiszorított orosz sereg, megerősítve Novosielica és Bojan között megfordult, hogy részben itt, részben a Bojan-tól kissé északra fekvő Toporoutz és a már orosz földön levő Kalinkovezy tájékán ellentámadással feltartóztassa és visszaszorítsa előnyomuló csapatainkat.

A tegnap megindult ütközet ma elérte tetőpontját. Az ellenséges támadás Bojannál

nagy veszteségekkel hanyatlott vissza. A míg itt közvetlenül a román-orosz határnál a tüzharc állandóan tartott és tart még most is, csapataink egyrészt fényesen sikerült szárnyrohamokkal, másrészt kivédhetetlen villámgyors mozdulatokkal erős csapást mértek az orosz vonal jobbszárnyára. A 282-ik orosz ezred különösen nagy veszteségeket szenvedett. A foglyok száma a ma estig beérkezett jelentések szerint nagy.

Délután elfogták és este már beszállították Csernovicba Kviencinszky Stanislavot, a 172. orlovski ezred parancsnokát két tisztjével, egy hadnagygyal és egy századossal.

Zaleszkykinél tart a harc.

London. A Morningpost bukaresti levelezője jelenti, hogy az osztrák-magyar csapatok egyre több tért nyernek Bukovinában. Az oroszokat egészen kiszorították. Az angol lap valószínűnek tartja, hogy a további előnyomulás megakadályozására az oroszok módot fognak találni.

Heves harcok a Laborc völgyében.

Ungvár. A harcok nagy hevességgel folynak az egész kárpáti fronton. Az oroszok meg-megújuló erővel támadnak, hogy a kárpáti szorosokat kiragadják kezünkből. Igen erősen tartjuk állásainkat, a melyeken mint valami ércfalon törnek meg az orosz tulerő. A harcok több szakaszra oszlanak. Leghevesebb a harc a zempléni és ungi oldalon.

Bukarest. A legutóbbi orosz hivatalos jelentések szerint a Kárpátokban folyó heves küzdelmekben lenyeges változás nem állott be. Az oroszok folytatják támadásaikat az Ondava és Laborc folyó mentén és támadnak azon az uton is, a mely Bártta felé vezet.

Munkács. Az uezsoki szorosról nyugatra a harcok éjjel-nappal változatlan hevességgel folynak.

Elkeseredett harcok a Narew mentén.

Genf. Pétervári jelentések szerint a Narew folyó jobb partján rendkívül elkeseredett harcok folynak s az ott levő elkülönített támaszpontok körül erős küzdelmek zajlanak. Ezekből a hadállásokból már több a németek birtokába jutott, akik jelentékeny erősítéseket kaptak és szívósan, friss erővel támadják az ellenséges pozíciókat.

Lőszerhiány az orosz hadseregben.

London. A Times vezéreikben foglalkozik a tüzhátsági lőszerkészlet nagy fontosságával és azt írja, hogy az angolok a hadvezetés mai lényegét csak úgy fogják megérteni, ha megtanulják, hogy milyen fontossága van a modern háborúban annak, hogy a küzdő sereg megfelelő lőszerkészlettel legyen ellátva. Przemysl eleste például — mondja az angol lap — a lehetőségek egész sorát támaszthatja az orosz hadvezetés számára.

Nemcsak a Kárpátok felé és nemcsak Krakó irányában, hanem még a Bzura-szakaszon is javulhat az oroszok helyzete, ha megfelelő lőszerrel, különösen tüzhátsági lőszeranyaggal van ellátva az orosz hadsereg. Azonban az

onnan érkező jelentések szerint Oroszország a őrszerellátás terén épp oly nehézségekkel küzd, mint másik két szövetségese, sőt el lévén zárva a világtól, az ő nehézségei talán még nagyobbak, mint a mieink. Mi csak nagy általánosságban sejtethetjük a nehézségek természetét.

Elosapott orosz tiszték.

Zürich. Pétervári ideérkezett távirat jelenti, hogy az orosz hadügyminiszter igen sok mindenféle rangú tisztet bocsátott el azok közül, akik a balti tartományokból valók.

Orosz hordák rablásai.

(Megfertőzött kutak.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 27.

Az orosz rabló hordák súlyos vereségről ad ma hirt a német vezérkar jelentése. Azt tudtuk, hogy az orosz csapatok nem bánnak valami kiméletesen a megszállott terület lakosságának ingóival és ingatlanával. Azonban, a mit Kelet-Poroszországban műveltek, az minden képzeletet felülmúl.

Tulajdonképpen csodálkozni lehetne azon — írja egy tekintélyes német író — hogy a Keletporoszország legészakibb csücskében, közvetlenül az orosz határ mellett fekvő Memel városa eddig érintetlen maradt. A magyarázat abban rejlik, hogy az oroszok azt hitték, Memel meg van erősítve s hogy ott csapattestek fekszenek. Ezen kívül Memel az oroszok számára is félreesik az utból, mert dél felé az előnyomulást megakadályozza a Memel deltája.

Igy történt, hogy a memeliek hét és fél hónapig békében hagyták az oroszok. Mind a mellett meg volt nekik is a háborújuk, mert itt-ott nemcsak orosz őrszeregek, hanem nagyobb különítmények is felkeresték a határmenti falvakat rabolni és gyújtogatni, de mindig sikerült memeli népfőlkelő zászlóaljtag telefonton idejében segítségül hívni. Ilyenkor mindig autókra ültették a katonákat s mindig sikerült az oroszokat meglepni s véres fővel visszakergetni őket.

Amikor az oroszok megszállták Tilsitet, megakadt Memel vasutösszeköttetése Németországgal, s ettől kezdve gőzösök tartották fenn az összeköttetést Königsberggel.

De Memel sem kerülte el végzetét, osztoznia kellett a német határvárosok közös sorsában. S ha mindössze három-négy napig is tartott ott az orosz uralom, de borzalmairól annál többet lehet beszélni. Mint már a hivatalos jelentés is mondja: a csapatokkal orosz csőcselék is megjelent, hogy raboljon és fosztogasson.

Ugyanaz történt itt is, mint mindenütt a mazuri vidéken. Először az orosz tiszték vitették el, ami nekik tetszett: az elegáns butorokat, zongorákat, ágyakat, varrógépeket. Nemcsak valamennyi kéznél levő szekeret rakták tele a rablott holmival hanem egész vonatokat is. A mezőgazdasági gépeket is kellőleg értékeltek, amennyiben azokat seholsem rombolták szét, hanem azokat is magukkal vitték.

A lakosság egy része az öbölbe menekült s Königsbergből azonnal segélyben részesítették őket, mintegy 3000 embert az oroszok magukkal cipelték, azonban csapataink később megszabadították őket.

Az oroszok határtalan és esztelen rombolási dühéről a menekültek még sokat beszélhetnek. A legtöbbet szenvedett a munkásság, amelynek eledele napokon keresztül nyers burgonya és rizs volt. Hogy az oroszok eljárását jellemesszük, fel kell jegyeznünk egy tény, bármily utálatos is az: a vandálok a kutakat mindenütt klozeteknek használták. Hogy a

házak belseje hogy néz ki, azt mindenki képzelheti. Még ahol tisztak voltak beazállásolva, még onnan is lapáttal kellett kihordani a piszkot.

Csalás öreg csata-lovak szállításával.

— Letartóztatott kereskedők. — A báró és barátja panamája. —

Távirati tudósítás.

Debrecen, március 27.

Debrecen városában nagyarányú szédülésre jöttek rá a lószállítások körül. Kétségtelen beigazolást nyert, hogy a katonai lovatobizottság, amely a lovakat összevásárolta, egyes kereskedőkkel összejátszott és ily módon nagy összegeket kerestek a bizottság tagjai és a kereskedők.

A debreceni gazdáknak már régóta feltűnt, hogy hiába kínálják a legjobb lovaikat a lovatobizottságnak, ez csak nagyon ritkén vásárolt tőlük, ellenben sokkal silányabb minőségű jóanyagot vesz össze bizonyos kereskedőktől. Rostás István debreceni főkapitány tudomást szerzett az ügyről, meg is próbálta, hogy a napvilágra hozza a gyanított üzelmeket, de meg kellett elégednie azzal, hogy iparigazolvány nélküli kereskedés és egyéb apróbb kihágások címen ítélte el a kereskedőket.

Czövek Sándor államrendőrségi fogalmazónak, akit a minisztertanács bizott meg a hadseregszállításoknál elkövetett visszaélések kiderítésére, szintén tudomására jutott a debreceni lóvásárlás, és e hó elején Debrecenbe utazott, ahol erélyes nyomozást indított meg. Uszkhamar kiderítette, hogy a lovatobizottság elnöke egy debreceni asszonnyal igen jó viszonyban állott, és ez az asszony nyíltan terjesztette, hogy a bizottság csak attól vesz lovakat, akiket ő ajánl. Kiderült az is, hogy az elnök több gazdának, aki lovat akart eladni a bizottság számára, azt ajánlotta, hogy előbb adják el a lovat valamelyik kereskedőnek, aztán majd biztosan megveszi a bizottság. Az illető kereskedők nevét egy cédulára írta fel az elnök. Egész Debrecen tudott arról is, hogy már november hónapban éjszakánként együtt mulattak a bizottság tagjai és bizonyos kereskedők. November óta hater ezer lovat vásárolt össze a bizottság, ebből csak háromszázat adtak el debreceni gazdáknak, a többit a kereskedőktől vették meg.

Számos terhelt adat volt már együtt, amikor házkutatást tartottak a bizottság elnökénél, egy bárónál. Csak pár ezer koronát találtak ugyan nála, viszont azonban sok ajándékot, amit a kereskedőktől kapott. Értékes tárgyakat találtak továbbá a báró barátjánál, a bizottság állatorvosánál pedig nyolcvanezer koronát, amelynek ersdétéről nem tudott számot adni. A Frohner-szállóban csalás és vesztegetés bűntette miatt a rendőrség ezeketán letartóztatta Scherles I. lókereskedőt, Reiter B. lókereskedőt, Feldschuh József földbirtokost, Sáfrán M. lókereskedőt, Echerles Leon lókereskedőt, Reiter T. lókereskedőt, Scherles C. lókereskedőt, Teibeles lókereskedőt és lovag Manescu Orest földbirtokost.

A nyomozás megállapította azt is, hogy a bizottság tagjaival való összejátszáson kívül a kereskedők még a legközönségesebb módon, a lovak silány minőségével és korával is megárusították a kincstárt, visszaéléseket követtek el a lovak fogaival. Az öreg állatoknak műfogakat rakattak be, vagy pedig lereszeléssel úgy

átalakították a ló fogcsorát, hogy annak korát nem lehetett felismerni. Az öreg lovakról csakhamar kitűnt, hogy abszolúte nem teherbírók és tömegesen pusztultak el. A hadvezetőség néhány lófejet felküldött vizsgálat céljából Budapestre és az ottani állatorvosi főiskola kétséget kizáró módon megállapította ezt. A kereskedők ellen ezen a címen is megindítják az eljárást.

Kártérítésre ítélték Arad várost.

(A gondatlan autobuszvezető. — Elgázolt kereskedő inas. — Veszélyes üzem az autobusz.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 27.

1912. február huszonnyolcadikán a huszonegyes számú autobusz a Millenium étterme előtt elütötte Somogyi Károly kereskedőinast, aki a szenvedett sérülések következtében azonnal meghalt. Miután már a rendőri nyomozás is úgy tűntette fel a dolgot, hogy az elgázolás oka a sofőr gondatlansága volt, a fiu édes anyja, Somogyi Bóáné huszezer korona értékű kártérítési keresetet indított Arad városa ellen.

A perben a múlt év folyamán ítélték az aradi törvényszék s az özvegy keresetének nagyrésztben helyt adott, a királyi tábla azonban az ítéletet később feloldotta azzal az indoklással, hogy két ténytanut csak a rendőrség hallgatott ki s így azok vallomásukra esküit nem tették. A keresetet így ma újból tárgyalta az aradi kir. törvényszék polgári tanácsa, ahol Székely Miklós kir. törvényszéki bíró reterálta az ügyet. Az újabb ítélet megegyező az elsővel: a kir. törvényszék kötelezi Arad várost, hogy felperesnek 1912. február huszonnyolcadikától számítandólag élete fogytáig minden hó huszonnyolcadikán havi huszonnégy korona társdíjat fizessen. A már esedékessé vált részletek öt százalékos kamataikkal együtt az ítélet jogerőre emelkedésétől számítandó nyolc nap alatt fizetendők s a város teljesítő kötelezettsége moratorium alá nem esik.

Az ítélet indoklása részletesen és alaposan kifejti, hogy a baleset oka a sofőr gondatlansága volt. Fazekas Lajos, Ocsay István, Bozsidar Szvetozár György, Mészáros István és Herzfeld Ignác ténytanut egyezően adták elő, hogy 1912. február huszonnyolcadikán Somogyi Károly egy kis kézi kocsit tolvaj a gyalogjárda közvetlen közelében haladt, mögötte jött a huszonegyes számú autobusz, amelyet Mészáros István sofőr vezetett. A sofőr túlkölt és rákiáltott a fiura, aki folytatta útját, sőt később a kézi kocsi egyik kerekét fel-emelte a gyalogjáróra, amelyre bal lábával ő maga is fellépett. Az autobusz eleje ekkor már elhaladt mellette, hátsó kerékpárja azonban beleütökött a kézi kocsi, amelynek rudja elütötte a fiut s így Somogyi Károly a kocsin keresztül az autobusz hátsó kerékpárja alá került. A kerékek Somogyi Károly lágy részsein haladtak keresztül s a fiu azonnal kiszenvetett, a szakvélemény szerint még azonnal alkalmazott orvosi segély sem segíthetett volna rajta.

A törvényszék tanácsa megállapította, hogy az autobusz kártérítési felelősség szempontjából veszélyes üzemet képez s így kártérítési kötelezettség csak akkor nem terheli, ha a balesetet erőhatalom (vis major), vagy az elhalt gondatlansága idézte elő. A tanuvallomásokból megállapítást nyert, hogy ez esetben a gondatlanság a kocsivezetőt terhelte, aki látta

a fiut, látta, hogy az folytatja útját s habár elegendő, mintegy négy méternyi tér állott rendelkezésére a kitéréshez, még is saját vallomása szerint is, mintegy negyven centiméternyi távolságban haladt el a fiu mellett. A beszerzett iratokból kitűnik, hogy — habár elítélve még nem volt — de többször eljárás indult gondatlan hajtás miatt a sofőr ellen, aki a főkapitányi vélemény szerint „jukkor módon, sportszerűleg” űzte a rendes kitérés helyett a veszélyes elurranásokat.

Alperes a per folyamán tagadásba vette, hogy a felperes munkaképtelen s így tartásra igénye volna, tagadásba vette továbbá azt is, hogy elhalt fia őt anyagilag támogatta volna. A kihallgatott tanuk vallomásából kitanik azonban, hogy Somogyi Bóáné következtében, ha nem is teljesen, de időnként kereseképtelen s megállapítást nyert az is, hogy az utóbbi időben a szerencsétlenül járt fiunak havi huszonnégy korona fizetése volt, amelyet teljes összegében mindig átadott anyjának. Mindezek alapján a törvényszék marasztaló ítéletet hozott s kötelezte alperest, hogy felperesnek 713 korona perköltséget fizessen.

Anglia elzárva a semlegesektől.

— A tengeri blokáddal eddigi eredményei. —

Távirati tudósítás.

Berlin, március 27.

Március tizenhétedikén telt le az Anglia elleni blokáddal első hónapja. A kereskedelmi háborúnak gazdasági következményei ily rövid idő alatt még nem méltathatók pontosan, eltekintve attól, hogy a blokáddal bejelentése után következő időkben mindenféle forgalom megakadt néhány napra. Nyilatkozatokból és véletlenül elérult jelentésekből azonban kitűnik, hogy a tengeralattjárók hadjárata sokkal nagyobb hatást gyakorolt Angliára, mint azt a brit kormány, nevezetesen az angol admirális gondolta. Az a körülmény, hogy az ir vizeken német tengeralattjárók jelentek meg, február másodikán két angol hajóstársaságot arra késztetett, hogy üzemiüket beszüntessék. Amikor pedig a blokáddal terminusa megkezdődött, a Rotterdamsche Courant jelentése szerint a White Star Linie és még huszonehét angol hajóstársaság szüntette be járatait. A London North Western hajóstársaság beszüntette közlekedését Holyhead és az ir kikötők között. A City of Dublin társaság, mely Liverpoolból és Liverpoolba közvetíti a forgalmat Belfast és Manchester felé, megszakította járatait. Az angol admirális a sajtóban ezeket a tényeket igyekezett lehetőleg elnyomni, de a semleges szemlélők megállapíthatták, hogy a tengeri forgalom alapján megrendült és már február 22-én tizenkilenc angol gőzhajós közlekedési vonalon azt a nyilvános hírdetést akasztották ki, hogy a forgalmat nem folytathatják. Március tizenhétedikén pedig nyilvánvaló lett, hogy a brit admirális a hollandiai Seeland Linie postahajójának Folkestoneba való közlekedését betiltotta.

A tengeralattjárók háborúja hatását különösen az Anglia és a semleges államok közötti hajóforgalomra fejtette ki sikerrel. A svéd hajóstársaságok eleinte várakozó állapponra helyezkedtek, de február huszonnyolcadikán tökéletesen beszüntették az összeköttetést Götheborg és Anglia között. Még a postaforgalom sem volt rendes Skandinávia és Anglia között, február huszonhétedikén pedig az Enar-társaság is, amely Hull és Svédország között rendszeresen tartotta a forgalmat, elhatározta,

hogy több hajót nem indít. A norvég hajóstársaságok február tizennegyedikén elhatározták, hogy a kereskedelmi forgalmat Angliával február tizennyolcadikától kezdve felhagyják és csak a postahajókat, illetve kizárólag az angol rizikó mellett közlekedő gőzösöket indítják el. A dán társaságok kijelölték, hogy a blokádnak nem közlekedhetnek Angliával és épen ilyen hatással volt a szigorú és elkésztetett rendelkezés hollandiában is, a hel szatros hajóstársaság beosztotta a forgalmat. Az angol kormány mindenáron azon igyekezett, hogy urrá legyen a helyzeten és felszólította az angol kereskedelmi társaságokat, hogy a hajóforgalmat vegyék fel. A legtöbb esetben azonban a fűtők és a matrózok vonakodtak a vágóhidra vitetni magukat. A bérek rendkívül módon felszöktek és ugyanazt a jelenséget lehetett látni a semleges államokban is, a melyek Anglia felé akartak hajókat indítani.

Meg kell állapítani, hogy a semleges államok az angol zűrzavarokból a legkevesebbet elítélik. A legénység bérének fölemelésével megnövekedtek a szállítási díjak és a biztosítási illetékek is. Az angol kormánynak minden igyekezete, hogy a biztosítási illetéke-

ket titkos tőkékkel le szállítsa, különösebb hatás nélkül maradt. A szállítás és a biztosítás abnormis és elviselhetetlen felemelkedése maga után vonta, hogy a bevitel Angliába rendkívül csökkent. A gabona-bevitel hiányához csatlakozott a vajbevitel, mert Dánia nem óhajtott kockázni hajóit. Ennek a beviteli csökkenésnek a következménye az lett, hogy Angliában rendkívül felszöktek az élelmiszerárak, ugyannyira, hogy a Svenska Dagblad egész joggal írhatta egyik legutóbbi számában, hogy azok az angol kísérletek, amelyek a német blokádot lekicsinyelni igyekeznek, teljessen hamis és hazug uton járnak.

London. Az angol admirális rendes heti jelentése, amely ezuttal március tizedikétől tizenhatedikéig szól, közli, hogy ebben az időben nyolc angol kereskedelmi hajót súlyosítottak el az „U” naszádok. Az elsüllyedt hajók összesen 22.825 tonnatartalmuak voltak. Három hajó, amelyet torpedólovás ért, eljutott az angol kikötőkbe. A háboru kezdete óta kilencvenhat angol kereskedelmi gőzös veszett el és pedig ötvennégy cirkáló és harminc buvárhajó támadásától, tizenkettő pedig aknáktól.

Birói letét a portásnál.

(A török szőnyegkereskedő és az aradi ügyvéd.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 27.

Friedmann Ignác dr. aradi ügyvéd érdekes feljelentést tett ma a rendőrségen egy volt kliense ellen, aki, jóllehet rá néve a lehető legszerencsésebben dőlt el az az ügy, amelyet ügyvéde vezetett, még a kész kiadásokat sem akarta megtéríteni.

A rendkívül kalandos történet még 1913-ban kezdődött. A lippai főszolgabíróóság engedély nélküli házalásért két napi elzárásra, ötven korona pénzbüntetésre és áruinak elkobzására ítélte egy török házaló szőnyegkereskedőt. A szigorú ítélet rendkívül súlyosan érintette a törököt, különösen annak utolsó része, a mellékbüntetésként kimondott áru-elkobzás. Természetesen nem tudott belenyugodni abba, hogy nagy értéket képviselő áruaktárát, a drága, finom keleti szőnyegeket a lippai főszolgabíróóság mint bűnjelét, egyszerűen lefoglalja a ezzel örök életére koldussá tegye. Nagy kétségbeesésében az aradi ügyvédhez fordult, aki megajánlta a szerencsétlen embert és azonnal eljárt az ügyben. A főszolgabíróói végzést megfellebbezte és a fellebbezést maga személyesen még ugyanazon a napon elvitte Temesvárra, Temes megye alispánjához. Az alispán, méltányolva a fellebbezés súlyos érveit, rögtön megváltoztatta az ítéletet, csak az ötven korona pénzbüntetést hagyta meg, a két napi elzárástól és a szőnyegek elkobzásától megszabadult a török. Az alispán telefonon azonnal utasította a főbíró, hogy a szőnyegeket adják vissza, „Két nap alatt két ítélet” címen az újságok megírták az esetet és a török boldogan halálkodott az ügyvédnek, akit azonban még arra is megkért, hogy fellebbezze meg az alispán ítéletét a miniszternél, hátha megszabadul az ötven korona pénzbüntetésétől is és büntetlen előléptéssel marad. Az ügyvéd ezt is megtette. Szóba került a honorárium kérdése, de a török alyafi erről nem szívesen beszélt. Az ügyvéd nem is nagyon feszegette a dolgot. Aztán mégis megállapodtak abban, hogy negyven koronát kap majd, de csak a miniszteri döntés után.

Mínt hogy azonban Mohamed derék hibe az egész országot be szokta utazgatni, s nem igen lehet akármikor megtalálni és a negyven koronát elkérni tőle, elhatározták, hogy a pénzát biztos helyen letétbe helyezik. A török a Központi szálló portását ajánlotta, mint feddhetlen jellemű és semleges embert, aki hűen meg fogja őrizni a gondjaira bízott összeget. Gondosan lepecsételt borítékban elraktározták tehát a pénzt a portási fiúkében, a török elfutott, Friedmann dr. pedig tovább élt abban a megnyugtató tudatban, hogy a miniszteri belátás akárhogyan döntene, a kiszámíthatatlan sors akármilyen játékot üzen országokkal és vagyonnokkal, az ő számára egy portási élel vége határáig biztosan őriznek negyven koronát, amely jogosan őt illeti, s amely egy szép napon majd érett gyümölcsként ölébe fog hullani.

Teltek-multak a hónapok, se a miniszter, se a török nem adott életjelet magáról. Ma reggel a lippai főszolgabíróóságtól értesítést kapott az ügyvéd, hogy a miniszter a fellebbezésnek helyt adott és a házaló ellen az eljárást megszüntették. Friedmann dr. elkágyulva a törökre gondolt. Ki tudja, hol vérzik most hazájért és hitéért — gondolta magában és szilárd lépésekkel elindult a Központi szálló felé, hogy a portásnál felvegye a dohányt. Mikor kilépett

Folytatják a nyomozást a posztócsalásban.

(A gyászoló hölgy büne. — Letartóztatott vezérigazgató.)

Távirati tudósítás.

Budapest, március 27.

Részletesen beszámoltunk arról a nyomozásról, amelyet a honvédelmi miniszter közvetlen feljelentése alapján a posztócsalás bűnygyében a fővárosi rendőrség megindított. A nyomozás — mint most tudósítónk jelenti — amely már eddig is nagy arányokat öltött, még korán sincs befejezve. Elismeri ezt a rendőri kommuniké is, amely nyilvánosságra hozza mindazok neveit, akiket a rendőrség alapos gyanuok alapján az elmúlt két héten letartóztatásba helyezett. A két hatóság, a rendőrség és honvédkerületi bíróság éjjel-nappal a posztócsalók bűnygyében folytat kihallgatásokat. Értesülésünk szerint még legalább két hétig tart, amíg az állam hadi ereje ellen elkövetett bűnygyben a nyomozás befejezését nyer s azután a katonai bíróság gyorsított eljárásban fogja tárgyalásra előkészíteni a szomorú szenzációt.

A főkapitány tegnapi hivatalos jelentése a már eddig ismertett letartóztatásokon kívül, két újabb előzetes letartóztatás foganatosításáról emlékezik meg, amelyről eddig a nyomozás érdekeire való tekintettel nem adhattunk hírt. Az illetők, akiket a rendőrség szerdán délután letartóztatott: Reimer Gyula, a Nemzeti Egyesület Textilművek Részvénytársaság igazgatója és szemérmái Bora Jenőné. Mindkettő e kolosszális bűnygynek igen súlyos terheltjei s letartóztatásukkal a rendőrség fogházába került a harcúterén küzdő katonák egészsége ellen szövetkezett társaság valamennyi polgári főszerelője.

Bora Jenőné, született Ockenfuss Paula néhány évvel ezelőtt ment másodszer férjhez. Eddig igénytelen viszonyok közt élt. Első férje néptanító volt, aki nagy anyagi gondokkal küzdött, a szegény embert állandóan nagy betegség gyötörte s néhány évi szenvedés után meghalt. Özveggye, ma Bora Jenőné, hosszú időn át élt a tizenegy korona havi nyugdíjból, akkoriban még nem volt ismert tagja a pesti társaságoknak, amióta azonban második férjével kötött házasságot, az egykori tanítóné hatszobás lakást rendeztetett be magának, állandóan fiakke-

ren járt és minden vágya a toalettekben és az ékszerekben nyert kielégítést.

Amikor a háboru kitört, Neumann László, a Kálvin-téri divatkereskedő cég főnöke szintén ajánkozott a katonai kincstárnak posztószállításra. Neumann Boránét igyekezett megnyerni céljainak. Hogy Boráné kikkel állott összeköttetésben, azt a vizsgálat érdekeire való tekintettel nem közölhetjük, annyi azonban tény, hogy a szép asszony befolyása nem volt hatástalan.

Boránét a Közraktár-utca 24. szám alatt levő lakásáról detektívekkel bekísérték a főkapitányságra, ahol nyomban megkezdték kihallgatását. Boráné megtört és sirva vallotta be bűnét. A főkapitányságon, ahol a posztócsalás miatt elfogott emberek a rendőri fogház valamennyi zárkáját megtöltik, a női részére nem volt megfelelő hely. Mínt hogy azonban Boránét a tegnapi és a mai nap folyamán ismételtén kihallgatták, a második emeleten rendeztek be szobát. A szobába egy piros pamlagot és egy asztalkát helyeztek, egyébként azonban Boránéval szemben is ugyanazt az eljárást követik, mint minden más rabbal szemben. Boráné gyászruhát visel, mert első férjétől való leányának férje, egy honvédőhadnagy a harcúterén halált szenvedett.

Reimer Gyula igazgató a posztócsalás miatt letartóztatott kereskedők közül többel állott összeköttetésben. A letartóztatott igazgatónak tekintélyes jövedelme volt, a gyár villászerű lakást, fogatot és autót tartott részére. A rendőrség két napon át Reimer ügyében több tanút hallgatott ki.

Budapestről jelentik: A rendőrség kinyomozta, hogy Reimer Gyula a sebeztes posztót szállítóktól minden méter rossz posztóért egy korona hallgatási díjat kapott. Bora Jenőné Neumann Lászlónak volt a kijárója, különböző ékszereket, arany- és ezüst-ékszereket kapott tőle. A leveleket a rendőrség felkutatatta és Boráné erre bevallotta, hogy az ékszerekben kívül még hatvan ezer koronát is kapott Neumannitól.

az utóára, nem akart hinni a szemének: az első ember, akivel találkozott, rég nem látott török barátja volt. Melegen üdvözölték egymást és az ügyvéd örömmel ujságot el a kedvező miniszteri döntést.

— Most megyek a Központba a pénzért — mondotta ezután.

A török arca elkomorult:

— Ne fáradjon, ügyvéd ur, én már előzőleg felvettem a pénzt.

— Baj, baj — válaszolt az ügyvéd — de hát lehet rajta segíteni. Hisz nem muszáj épen annak lenni, adjon másik negyven koronát.

Fájdalom, nincs helyünk rá, hogy a beszélgetés további folyamatát is hűen reprodukáljuk, de a negyven korona sorsát kitalálhatjuk abból, hogy az ügyvéd a rendőrség elé vitte az ügyet.

H I R E K. LEGÚJABB.

(Táviróda cenzurázva.)

Érkezett reggel fél négy órakor.

Budapest. Ma délután Tisza István gróf elnöklésével minisztertanács volt. A kormány valamennyi tagja részt vett rajta.

London. A Timesben azt írja Repington ezredes, hogy a németek tamadása készülnek Calais ellen és óva inti az angol hadvezetőseget az erők szettorgacsolásától. Calais mindennel fontosabb.

Bukarest. Dél- és Közép-Oroszországban a vasuti forgalmat teljesen katonai igazgatás szolgáltatásába állították. Az orosz haderőt átcsoportosítják.

Bukarest. Az oroszok veszteségei a Kárpátokban aközörök voltak, hogy több szred egészen eltűnt.

Pétervár. Haditudósítók tegnap engedélyt kaptak Przemysl meglátogatására. Mindenféle robbantásokat, tört hadiszereket, hullákat láttak. Az elfogott osztrák magyar tiszteknek megengedték, hogy kardjukat megtartsák.

Pétervár. A cári ukáz elrendeli minden megszereshető tüzelőanyag lefoglalását a hadsereg szükségleteinek fedezésére.

Pétervár. A birodalmi banknál az ötszáz millió kölcsönre eddig csupán negyven milliót jegyezték.

Bécs. A legközelebbi időre az osztrák közoktatásügyi kormány rendelete várható, mely az ifjaknak tizenéves koruktól katonai szolgálati kötelezettségük lerovására való előkészítéséről szól.

Bécs. Thun csehországi helytartó lemondott. Utódja Choudenhove gróf sziléziai tartományi elnök.

Lisszabon. A kormánynak bizonyítékai vannak arra nevezve, hogy a legutóbbi totradmát Anglia szította, mert Portugália nem volt hajlandó a világháboruba beavatkozni.

Hága. Hivatalos angol nyilatkozat szerint az entente kitenvenöt millió dollár értékben tüzéségi lőszert rendelt meg Kanadában.

London. A Timesben megírja egy tiszt, hogy a steior-i harmincoras küzdelem után a francia vezérkar makacsul megtagadja a veszteségek köziesét, mert ketségkivüi ijesztően nagyok. Minden alkalommal a franciák veszteségei áttag háromszor akkorak, mint a németeké.

Páris. A belügyminiszter azt tervezi, hogy „hadi gyerekeket” vagyis a német katonáktól származó gyermekeket közkieltségen idegen országországban neveljék fel és származásukat titkolják el.

Konstantinápoly. Sebastopol előtt egy kisebb orosz hajó aknára futott. Néhány nappal ezelőtt ugyanigy süllyedt el egy municions szállító gőzös. Batumnál felrobbant a Nagy Péter nevű petroleumszállító hajó. Hir szerint a napokban a Fekete tengeren ütközet volt.

Newyork. A kínai parlament bizottsága egyhangulag elhatározta, hogy az elnöknek az összes japán követelések visszautasítását fogja javasolni. A japán lapok elkerülhetetlennek mondják a háborút Kínával.

— Unnepelt törzsorvos. Gidófalvy Béla dr. törzsorvosnak a Ferenc József-renddel tőrtént kitüntetésé alkalmából a Pannónia-szálló éttermében vacsorára gyűltek össze ma este az aradi orvosok. A társasvacsorán, mely végig kedélyes hangulatban folyt le, részt vettek: Tisch Mór dr., Zimmermann Károly dr., Issekutz László dr., Borsos Béla dr., Bácskai Béla dr., Posgay Lajos dr., Prohászka László dr., Kiss David dr., Simó Károly dr., Schreiber Vilmos dr., Hesh Arnold dr., Székely Inigó dr., Székely Károly dr., Polonyi Jenő dr., Siau-ber Andor dr., Keppich Jakab dr., Graur Viktor dr., Auszterweil László dr., Hermann I. Károly dr., Herz Andor dr., Lakatos Izsó dr., Magyar Sámuel dr., Kovács dr., Kerpely dr., Endrei dr., Sajó dr., Vikás dr., Kilyényi dr., Lányi dr., Spielberger dr., Gáva dr., Moskovits dr., Laszlo dr., Bieier dr., Garai dr., Sturza dr.

— Hindenburg-ut. A tanács mai ülésén foglalkozott annak a hibának kijavításával, amelyet a legutóbbi közgyűlésen Hindenburg nevének megörökítése körül elkövetett. A közgyűlés ugyanis azt határozta, hogy a Simándi-utat kereszteli el a nagy oroszverő nevről, de kitűnt, hogy az már Ferenc Ferdinánd és Baross Gábor neveit viseli. A tanács ma azt határozta, hogy a Pécskai-utnak azt a részét, a mely a vasutól a vámházig terjed, nevezteti el a közgyűléssel Hindenburg-utnak.

— A vízvezeték átvétele. A vízművek átvételére kiküldött bizottság ma befejezte munkáját és a mai naptól kezdve Zádor Imre főmegazgató vezetője a vízműnek. Koromzay Frigyes zárgondnok eddigi tevékenységéről a legmelegebb elismerés hangján nyilatkozik a bizottság, mert lelkiismeretes és hűséges sáfára volt a reá bízott nagy közvagyonnak, amelynek kezelését nagy szakértelemmel látta el. Jegessy Károly dr. tiszti főügyész azt jelentette ma a tanácsnak, hogy nem 850 ezer hanem 930 ezer korona készpénz vagyona van a vízvezetéknek.

— Élő cáfolat. Bécsből jelentik: Petrás Sári, akiről az utóbbi időben tudvalevőleg a legkalandosabb híreket terjesztették s aki valójában Davosban üdült ezalatt, ma megérkezett Bécsbe, ahonnan a napokban visszatér Budapestre.

— Uj vasuti vonal Szibérián keresztül. Stockholmól jelentik: A Novoje Vremja jelenti, hogy az orosz kormány a Fekete tengert a Csendes Oceánnal uj szibériai vasúttal szándékozik összekötni. Az építkezés sok millióárdba kerülne, a vonal Uralszk, Jeniszaiszk, Kerak és Amur városokat érinti, ahol egyesül a már létező transzibériai vonallal. Az uj vonal tervei már készülnek.

— Meglopott kórházvonat. Budapestről jelentik: A főkapitányságot arról értesítették, hogy a Máltai lovagrend kórházvonatát a miskolci állomáson meglopták. Az ezüstneműkészletet vitték el a vonatból, melynek minden darabja a rend keresztjével van ellátva. A rendőrség keresi a tolvajokat.

— Vetített képes előadások lesznek a Kulturpalota kistermében április 3-án szombaton este 7 és 9 óra közt, április 4-én vasárnap este és április 5-én húsvéthétén délután 5 és 7 óra közt. Az előadások a következő témákkal foglalkoznak: Halandó vagy halhatatlan az ember lelke? — Milyen erők működnek a spiritizmusban? — Mit várhatunk és mi képezze boldog reménységünket? — Az előadás naponta 1 koronás belépőjeggyel, mind a három előadás előreváltott 2 koronás jeggyel hallgatható meg. A jövedelmet a rokkantná lett aradi hősök segélyezésére adják. Jegyek Weisz Leó könyvkereskedésében váltathatók előre.

— Józán Miklós Aradon. Az aradi és aradvidéki unitárius egyházközség husvét másodnapján, április 5-én délelőtt 11 órakor a Lutheranus templomban ünnepi istentiszteletet tart a halhatatlanság emlékére. Ünnepi beszédet Józán Miklós budapesti esperes mond, akit nagyhirű szónoklatai Aradon is ismertté tettek. Az istentiszteleten urvacsozasítás is lesz.

— Pénzadományok az aradi Vöröskereszt-egyletnek. A Vöröskereszt-egylet aradi fiókjához újabban a következő pénzadományok érkeztek: Kabdebó János dr. ravatalára szánt koszoru megváltása címén: Prohászka László dr. 20 korona, Vas Sándor dr. 20 korona, Issekutz László 20 korona, Szathmáry János 20 korona. Hermann Gyula ravatalára szánt koszoru megváltása címén: özv. Kintzig Józsefné 20 korona, Goidschmidt Miksa 10 korona. Adakoztak továbbá: Erdős Pál 100 korona, Koromzay Frigyes 50 korona, dr. Baross Lajosné 20 korona, „Sasok társasága” 8 korona. Az adományokért ez uton mond hálás köszönetet Vásárhelyi Janka elnöknek.

— A csabai malomkár. A békéscsabai Rosenthal-téle gőzmalom, mely a napokban leégett, 5,200.000 koronára volt biztosítva a konkordált tüzbiztosító társaságnál. Noha a liszt-és gabonakészletek tulajnyomó részét elhamvadástól megmentették, a malom mégis körülbelül 2 millió kárt jelentett be a vezető „General” biztosító társaságnál. — A malom elhőmagekár ellen 350.000 koronára az angol „Excess”-nél volt biztosítva. Ettől azonban a péke megkötése utánig nem fogja megkapni a kártérítést.

— A katonáknak ruhára adakoztának. Eissen Józsefné 2 pár harisnya, Spitz Ida egy nagy kabát és egy köpeny, Csillag Vilmosné 3 ing, 3 nadrág, Özv. Török Istvánné egy doboz tépés, Máv. adománya: 3 nagy báránypőr bunda, 4 téli sapka, 13 pár halina csizma, Hoffmann Antal 2 k. 32 f., Arad-osanádi takarékpénztár 100 k., Hoffmann Antal 2 k. 04 f., Aradmegyei takarékpénztár 100 k. Benső köszönet a nagylelkű adományokért, a melyektől ruhával lettek ellátva hadbamenő véreink. Dr. Mülek Lajosné.

— Letartóztatott cégtársak. Budapestről jelentik: A rendőrség ma délelőtt letartóztatta Lang Gyula 25 éves és Kraft Jenő 33 éves kereskedőket az Arany János-utca 17. szám alatt levő Magyar műszaki vállalat tulajdonosait, akik ellen három feljelentés érkezett a főkapitányságra. A feljelentések szerint a két cégtársnak krumplit és szalonnát adtak el 25.000 korona értékben, de sem pénzt nem kaptak tőlük, sem az árut nem kapták vissza. Lang és Kraft azzal védekeznek, hogy ők az áruval spekuláltak és elvesztették azt, mert a spekulációjuk balul ütött ki. A rendőrség átadja őket az ügyészségnek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

id. I. I. Dombiratos. A miniszteri rendelkezések szerint abban az esetben, ha a kukoricamennyiséget a hatóság rendelkezésére bocsátja (az országos gazdasági bizottságnak) átadja, az előzőleg kötött magáneladás érvényteleníthető.

I. M. P. Nagyon nehéz ellenőrizni az ilyen híreket és elbeszéléseket. Természetesen nagy vakmerőség kell ahhoz, hogy valaki kigondolja a történetet és ebben az esetben igazán nem is érthető, hogy milyen céllal.

A varrógép. Látjuk, hogy szívesen és ambícióval foglalkozik irással. A most küldött témájában van sok erő, melegség és érdekes is, de sok a naivitás is. Amíg az egyik oldalon csakugyan eleven, élő emberek beszélnek, a másikon holdfényirő romantika árad el. A legfontosabb pedig az, hogy az író úgy beszéltesse alakjait, ahogyan a való életben szoktak az emberek beszélni. Ez a természetesség hiányzik a története megírásából. A vége pedig a befejezetlenség hatását teszi. Nem közöljük. A kézirat kivételesen rendelkezésére áll.

Idalia. Nagyon szép, poétikus és minden egyéb az a történet, amelyet leír, de tanácsot még sem adhatunk. Annál kevésbé van szükség egyébiránt tanácsra, mert egész leveléről — bocsássa meg — az a feltevésünk, hogy kigondolt, mesterkelt történetet tár elénk és valami célja van azzal, hogy választ kér. Ha mégis megtörtént mindaz, amit ír, akkor nem kell tanácsot kérnie, vagy legalább is nem tőlünk kell kérni, hanem a kedves mamától.

Három X. A háziereid katonái különböző helyeken harcolnak. Vannak a déli harctéren, a Kárpátokban és Kelet-Galiciában is. Az a kérdés, hogy az, aki iránt érdeklődik, melyik csapatnál van.

Siedlicka. Erről a harci eseményről többet nem lehet mondani, mint amennyit írunk. Még itt sem írhatjuk meg — rajtuk kívül álló okokból — hogy az, amit ön elbeszélni hallott, igaz-e és mennyiben igaz.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1915. évi március 28-án:

Délután fél 4 órákor mérsékelt helyaráttal:

S z i b i l l.

Operette.

Este fél 8 órákor rendes helyaráttal:

B) Béret.

B) Béret.

A c s i k ó s.

Népszínmű.

Kezdete este 1/2 8 órákor.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak kik felejthetetlen drága jó anyánk, szerető rokon

özv. Meisl Lipótné

végtesztességén megjelentek, nagy bánatunkban részvétkifejezésükkel felkerestek, ezúton mond köszönetet

Arad, 1915. március hó 27-én.

1166

A gyászoló család.

ARADI KÖZLÖNY

1915. évi április 1-től új előfizetést nyitunk az Aradi Közlönyre.

Az Aradi Közlöny ma Magyarország legelterjedtebb, legtartalmasabb és legkedveltebb vidéki napilapja, mely a háború alatt is a közönség fokozottabb igényeit tartotta szem előtt és nem szállította le szövegrészének terjedelmét és ma is a régi nagyságban jelenik meg.

Az Aradi Közlöny a világháború eseményeiről mindenkor a legalaposabb és a legfrissebb tudósításokban számol be. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén és legolvasottabb napilap.

Az Aradi Közlöny-t a közönség minden rétege olvassa épen ezért egyben a legjobb hirdetési organum is.

Minden új előfizető, aki április hó 1-vel negyedévi előfizetéssel belép az előfizetők sorába, ajándékkul ingyen és bérmentve kapja az Aradi Közlöny Képes Naptárát az 1915. évre.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:

egy hónapra 2 K. — fill.
negyedévre 6 " — "

Vidéken:

egy hónapra 2 K. 40 fill.
negyedévre 7 " — "

APOLLO
SZÍNHÁZ.

Március hó 28. és 29-én
vasárnap és hétfőn

A magyar népszínmű irodalmi
remeke:

A szökött
katona

színmű 1 előjattékkal, 3 felvonásban. Irta: Szigligeti Ede. A zenét szerzette: Vendéghegyi Géza.

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Következő

ujdonságok
érkeztek

KERPEL IZSU

100,000 kötetes

kölcsonkönyvtárába:

Koch: Az anyajegy, Knut: Linke Szerkesztő, Heyking: Csun, Zemplényiné: A leghatalmasabb érzés, Zboray: A megváltó szerelme, Hevesi: A becsület, Czobel: A két arany hajszál, Hervieu: Az idegen, Gara: Dr. Molitorisz rögesz méje, Butti: A boldogsáért, Sven Hedin: Egy harcban álló nemzet, Doyle: Veszedelmek, Karinty: Két hajó, Liljencron: Háborus novellák, H.: Vörös könyv, Császár: Az ezredesék, Lux Terka: Novellák, Nagy Endre: Csataképek, Tábori levelek, Williamson: Az erdőfia, Krudy: 42-es mozsarak, Mann: Halál Velenczében, Lagerlöf Liljencrona otthona, Jókai: Kedves ágyafiak, Fernald: Igen! Nem, Nagy Endre: A nagy háború anekdotákincse, Bródy: Fehér könyv, Fáy András: Attila, Grazia Deledda: A repkény, Révész: Az Urhidal leányok, Anatol France: A Szilfák alatt, Révész: Szemtől szembe, Trisztán: A csendes férj, Mann: Ronda tanár ur, Borsszem naptár 1915. évre, Ujhelyi N.: 1914. kortörténeti regény.

Németben: Dahl: Der Zuchtmeister, Baljestrem: Wälsse Tauben, Eden: Graf Alexis Bodiskov, Glyn: Drei Wochen, Harder: Thönerne Füsse, Rachel: Baldbereit, Die heilige Riza, Werder: Im Inselmeer, Aage Madelung Die Gezeichneten, Zobeltitz: Aus tiefen Schacht, Rasmussen: Was Frauen wollen, Schubert: Die Flucht nach Amerika, Hartwig: Haus Bikenbach, Zobeltitz: Der Herr im Hause, Werder: Die Meistergeige, Harder: Erbsünde, Scumacher: Kaiserin Eugenie: Seeliger: Peter Voss der Misionendieb, Schirokauer: Die siebente Grosnacht, Gontard: Seelenverkäufer, Lützburg: Freda Halgren, Wasner: Der Presseball, Franken: Mißen Malhen und die Glaservandte, Dreier: Auf eigener Erde, Bang: Die Vaterlandlosen, Wolzogen: Péter Karn.

Kölcsondíj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként
fizetve 10 fillér.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban
részesülnek.

A zenemű-kölcsontárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsontári díj havi 2 korona,
vagy füzetenként 20 fillér.

Legújabbak: Fráter: Nótáskönyve III., Balázs: Levellet hozott a posta, Kálmán I.: Zsuzsi kisasszony (operett), Zerkovitz: Vándorfecskék (operett), G. L. Cobb: Manó! Gajary: A vörös ördögök, Molnár: Gondolj-e rám? Heidberg: Egy haldokló katona dala, Nádor: A szív (Gitar dala), Bánóczy: Baba pá magának.

Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése

KERPEL IZSU,

könyv-, zenemű- és papir-
kereskedése Aradon.

Nyitár.

Evszázadok óta ismert

MATTONI FELE

GISSHÜBLER

SÁVANYUVIZ

Legelő gyógyító itató
Márisbad, Marjenbad,
Franszabad stb.
Kuráknál; mindig
könyvesen tartik.

0381

Uj könyvek.

* Táblázatok az új bélyegtörvényhez című könyveske a bélyegilletékekről szóló 1914. évi XLIII. t. cikk egész terjedelmét ismerteti minden irányban kimerítő gyakorlati alapon. Eltér az eddig megjelent hasonmunkáktól abban, hogy táblázatos kimutatásokat közöl és értékhatárok szerint külön-külön kiszámítottan közli az egyes illetékeket. A zsebkönyvben megjelent munka hiányt pótló, szerzője Orbók

Kálmán, dévai kir. törvényszéki irodatiszt. Megjelent Déván, Hirsch Adolf könyvkereskedő kiadásában. Ára 70 fill. Portódíjjal együtt 80 fillér.

* A Társaság. Gyóni Gézának az elcsélt Przemysl lánglelkű dalosának egyik gyönyörű költeményét közli Dobay István hetilapjának legújabb száma Garvay Andor A törvény című hatásos dramóletje is ezen a héten nyer befejezést. A lap tartalmából kiemeljük még Biró Jánosnak eikkét, Lovik Károlynak tanulmányát és Pályi Sándor Béla novelláját. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 K. félévre 10 K. negyedévre 5 K. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritz-szálló.

* A nagy háború. A világháború eseményeinek első rendszeres történetének: A nagy háború írásban és képből két kötetes munkának első füzeté ma végre megjelent. A várakozásnak, amely ezt a nagyszabású magyar hadtörténelmi művet megelőzte, mindjárt az első füzet lényegesen megfelel. Ez a füzet természetesen a világháborúnak még csak kitöréséről ad képet és egy tartalomban, mint képekben rendkívül érdekes. Azok a kiváló katonai írók, akik a mű megírására vállalkoztak, nemcsak a katonai tudományoknak hivatott képviselői, hanem elsőrendű írók is, akik a nagy háború eseményeit mindenki részére érthető nyelven, színes, élvezetes és mégis tanulságos előadásban mondják el. Az Északon és Délen című kötet szerzőinek élén dr. Szilágyi Lajos es. és kir. kamarás, honvédszázados, az ismert katonai író áll, aki a monarchia balkáni hadjáratának első egységes

összefoglalását írta meg A nagy háború számára. A nagy háború füzetének kiadásával az Athenaeum az egész magyar közönségnek jelentős szolgálatot tett. A munka 50 füzetből fog állani, s minden héten új füzet jelenik meg, melynek 40 fillér lesz az ára.

* A vezérkari jelentések gyűjteménye. Nagyon megkedvelte közönségünk az Athenaeumnak új vállalatát, mely „Vezérkari és egyéb hivatalos jelentések a világháborúról” címmel a világháború hivatalos jelentéseinek gyűjteményét adja. Most jelent meg az új kötet, amely jelentések áttekinthető csoportosítását 1914. szeptember elsejével folytatja és október 15-ig megy. A közönség már felismerte a munka értékét s az első kötet gyors kelenődése indokoltá teszi a figyelmeztetést, hogy a vezérkari és egyéb hivatalos jelentések most megjelenő második és későbbi kötetét is celszerű lesz nyomban a megjelenés után beszerezni. A kötet minden könyvtárúsnál kapható. Ára 1 korona.

* A világháború képes krónikájának 25. füzeté képsorozatot közöl az angol szárazföldi seregek tabori életéből, mélynyomású műmelléklete pedig Geiger Richard művészi rajza. A háború történetének eleven és színes előadása, számos illusztrációk és a háború humora egészíti ki a tartalmas füzetet, melyhez ezúttal is csatolva van Jókai: A jövő század regénye című művének egy íve ingyen mellékelésként. Egy füzet ára 24 fillér, előfizetés negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VII., Üllői-ut 18.

UJ ÜZLET

nyílik 1915. április hó 1-én a
Boros Béni-téren Szele házban.

Dusan felszerelt rövidáru raktár, harisnya, keztü, csipke, himzés, szalag, zsebkendő, kötény, sandál, **gyászfátyol**, háztartásban valamint **varrónőknek** szükséges minden faj pamut, cérna, kapocs, tűáru, továbbá illatszerek, piaci táskák, stb. stb. nagy választékban áll a közönség rendelkezésére.

Becses pártfogásért esedezik

1172

özv. Mihály Albertné

Dr. Lányi I.

egyetem. orvostudor, ideg orvos és gyermekorvos
rendel lakásán: Arad, Zrínyi-utca 1. szám. (Baró Bohus palota.) Bejárat az Apollo mozi mellett.
Szabad lifthasználat.

Rendel: nehéz légzés, idegesség, ideges gyomor-, bél-, vese- és szivbajok, álmatlanság, vérszegénység, kezdődő tuberculosus (tüdőbajok) és gyermek-betegségek ellen.

1111

FELHIVJUK

a művelt közönségnek becses figyelmét a számos színes vetített képekkel kísért szabad előadásokra, melyek a Kulturpalota földszinti kistermében, mindenkit feltétlenül érdeklő kérdésekről, a következő sorrendben tartanak:

Április 3-án, negyszombaton, este 7—9 óráig:

Halandó, vagy halhatatlan az ember lelke?

Április 4-én, húsvét vasárnapján délután 5—7 óráig:

Milyen erők működnek a spiritizmusban?

Április 5-én, húsvét hétfőjén délután 5—7 óráig:

Mit várhatunk és mi képezze boldog reménységünket?

E három kérdés mindegyike életkérdés és olyan természetű, hogy ezeket objektív szempontból tudományos és bibliai alapon tisztán látni, minden komolyan gondolkozó emberre nézve kényszerítő lelki szükséglet!

A belépti díj egy előadásra 1 korona, mind a három előadásra egyszerre előre váltva a jegy ára 2 korona. Jegyek előre válthatók Weisz Leó könyvkereskedésében, vagy az előadás megkezdése előtt a pénztárnál.

A befolyt jövedelmet a háboruban nyomorékokká lett aradi hősök segélyezésére fordítjuk! Áldozzunk e nemesség célra!

1117

Deutsch Anna

Szabadság-tér 5—6. szám.

1003

Ajánlja a tavaszi idényre
gyermekruha divattermét, ahol
legjutányosabb árban készülnek
izléses leány- és fiu ruhák.

FOG- tőmések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. =

FOG- koronák, hidak, egész fogszorok szájpádás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. =

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogszorok átalakítása, valamint javítása. ::

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipsze, Brüsszel és Londonban nemkülönben Amerikában a legismertebb fogszpecialistáknál mint assistens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessek.
TELEFON: 10-11. SZÁM. 167 **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

Legjobb fogviz

több nemzetközi kiállításon legmagasabb kitüntetésben részesült.

500 koronát fizetek annak ki Bartilla-fogvizének használatát mellett, üvege **80 fill.** valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. Ed. Bartilla Winkler utca L. Platz Wien, X., Götthe-gasse 7. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriarban. Aradon: G. Füldecs Kelemen, Deák Ferenc-u. 11. sz., Heha Vilmos, Batthyány-u. gyógyszerárban és Vojtek és Weisz drogueriarban. Vidékre — ahol nem kapható — küldök 7 üveget kor. 5-80 bérmentve. Kérjünk mindenütt határozottan Bartilla-főle fogvizet. Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak. 1157

**Cognac,
Likörök,
Szilvórium,
Törkölypálinka,**

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

**Körösvölgyi Pálinkakaraktár,
Lloyd-palota.**

של פפה
Eredeti husvéti kóser
Tokaji borok,

ugyszintén finom szilvórium és mindennemű felvágottak legelőnyösebben beszerezhetők

őzv. Krauszman Sománé
vendéglőjében 1050
Asztalos Sándor-utca 9. szám.

Legfinomabb

Petrolenm

Str. 72 fillér.

1011

Braun N. A.

festékraktárban

Arad, Boros Beni-tér 7.

Figyelem!

Legjobb óvszer járványos betegségek ellen, mint Typhusz, kolera stb.

a természetes

Krondorfi savanyuviz

üdit, frissit, gyógyit.

Bor, pezsgőhöz legjobban alkalmas. 617

Ajánlunk

ősmert, kiváló minőségű, magas hőfoku és tüztartó

légszesz-kokszot

az aradi légszeszgyár terméke darabos- és díó- osztályozásban tetszés szerinti mennyiségben **házhoz szállítva** 501

és teljes waggonrakományokban bármely vasut állomásra a legolcsóbb gyári áron

Kneffel Károly és Fia

szén- és koksz-nagykereskedése Aradon. Városi és megyei telefon 139.

Valódi perzsa szőnyegek

szőnyegek

Egy konstantinápolyi törökötől bizományba átvett

valódi perzsa szőnyegek

— parti áru — csak nagyon rövid ideig előnyös áron 1243

eladatnak Bruckner Lipót

bürokereskedő üzletében,

Arad Andrassy-tér

Saját termésű, kitünő, tisztán kezelt magyarádi ó- és pécseye

borok

ugy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kaphatók

Winter Adolf

ügyvédnél Aradon, 1151 Deák Ferenc-utca 40. szám.

4660—1915. kh.

Hirdetmény

Arad város Tanácsa 6080—1915 sz. a. kiadott hirdetményében a különböző gabonaneműekből készített lisztek legmagasabb árát közzhírre tette.

Ezen hirdetményből ugy az elárúsító, mint a vevő közönség, kellő tájékozást szerezhettek.

Ezenk dacára azonban az ellenőrzést teljesítő közegeim jelentéseiből, nemkülönben a magánosoknak feljelentéseiből azt tapasztalom, hogy ezen rendelkezések az eladók részéről sok esetben nem lesznek betartva.

Ezenélfogva ismételtén és nyomtatékosan figyelmeztetem a liszt elárúsításával foglalkozókat, hogy a lisztárakra vonatkozó hivatalos megállapítást annál is inkább tartásuk be, mert annak betartását közegeimmel állandóan ellenőrzetem és minden felmerülő kihatás esetén kiméletlenül fogok eljárni.

Arad, 1915. március 15.

Green, főkapitány.

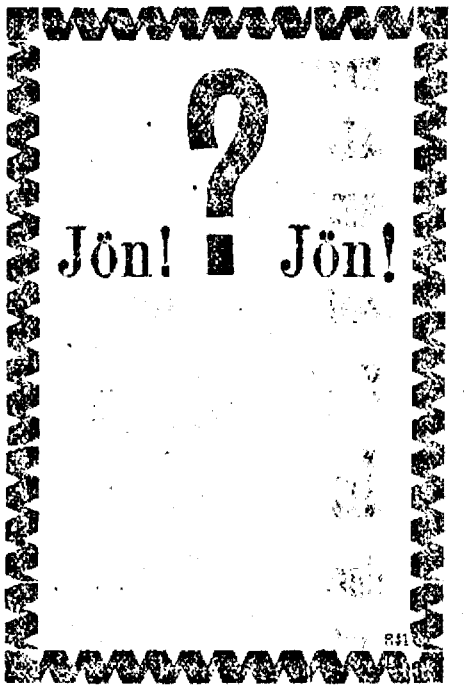
Megnyilt a nyiregyházi krumplicsarnok!

Valódi nyiregyházi vetni való burgonya kapható kizárólag

Spielmann Albertnél

Aradon, Karolina-utca 5. szám alatt, jobbra az udvarban.

Elárúsítás kicsinyben és nagyban a legolcsóbb áron. 1153

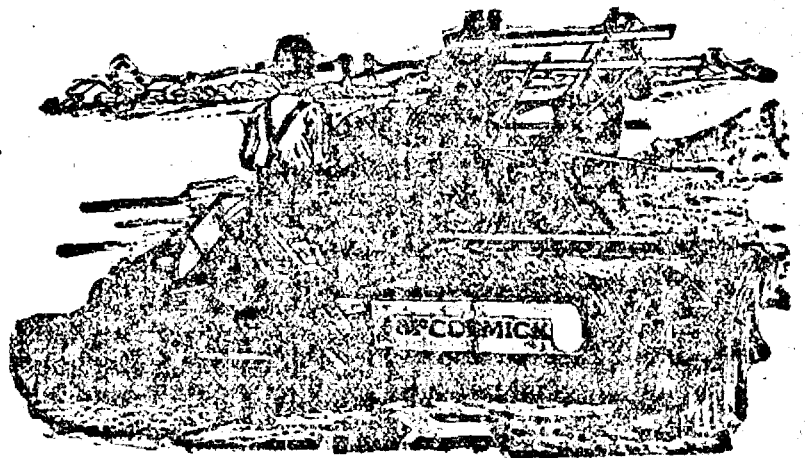

Magas törzsű és bokor rózsák

kiváló erős példányok, ugyszintén gyümölcs- és vadgesztenyefa csemeték különböző nemes fajok olcsó áron kaphatók az Aradi és csanádi egyesült vasutak kertészeteiben. Megrendelések bármely Acsev. állomáson vagy Acsev. különbirtok kezelőségnél fogadtatnak el. Árjegyzék kívánatra küldetik.

Kovács Soma és Társa Arad, gépudivar

gép és műszaki áruk gyári raktára.

Sürgős beszerzését ajánljuk amíg készletünk tart, eredeti Mc. Cormick kéveköti aratógépeinknek, amelyekre nyugodtan bízhatják birtokosa aratását.

Mc. Cormick fűkaszáló, gereblye és lókapu. Manila kéveköti fonál készleten.

Kereskedők figyelmébe!

Ertesítem az igen t. kereskedőket, hogy

kávépörkölést

bármily mennyiségben

elvállal

jutányos árért a

Kávé Király

Forray-utca 7.

**Szalonnát,
zsirt,
burgonyát,
tarhonyát,
babot,
szalmát,
szappant**

veszek és eladok bármily mennyiségben

Kalmár Endre

Asztalos- és Chorin-utca
sarak, terményüzlet.

Főlejtérszám. 609/1915—8. sz.

Végzés.

Kronberger Mór és fia budapesti bej. cégnek Kriszháber Gusztáv budapesti bej. kereskedő elleni ügyében Kronberger Mór és fia kérelmére az általa Kriszháber Gusztávnak eladott, de ezáltal át nem vett alább felsorolt ingóságokra az árverést vevő terhére és veszélyére az alábbi feltételekkel elrendelem és annak a déznai vasúti állomáson és folytatólag a Dézna község határában lévő erdőben leendő foganatosítására határidőül 1915. évi március hó 31. napjának d. e. 10 óráját a déznai vasúti állomáshoz kitűzöm.

Árverés tárgyát képezik.
A déznai vasúti állomáson.
1. 1281 drb 2. m. h. kifaragott tölgyfa kerítési oszlop.
2. 8289 drb 2. 1/2. m. h. kifaragott tölgyfa kerítési oszlop.
3. 2001 drb 3. m. h. tölgyfa kerítési oszlop.

4. 2791 drb 4. m. h. tölgyfa kerítési oszlop.

B.

Déznán az erdőben.
1. 4346 drb 2. m. h. kifaragott kerítési tölgyfa oszlop.
2. 13035 drb 2. 1/2. m. h. kifaragott kerítési tölgyfa oszlop.
3. 1005 drb 3. m. h. kifaragott kerítési tölgyfa oszlop.
4. 6278 drb 4. m. h. kifaragott kerítési tölgyfa oszlop.

Árverési feltételek:

1. A vételár készpénzben, kiküldött járásbíró kezébe fizetendő.
2. Kérelmező cég jogosítva van az árverésen készpénzfizetés nélkül vásárolni.
3. A megvett áruk átvétele Déznán történik, de kérelmező köteles az árukat vevő utasításához képest Franco waggon kövezet vám nélkül Budapest Józsefvárosi paritással elszállíttatni.
4. Az elszállításához kérelmező vevőnek félévi határidőt enged fekbérmentesen.

Körösbökény, 1915. évi március hó 24. napján.

Buday,

kir. járásbíró.

1145

196—1915. eln. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. Belügyminiszterium 9601—1915. B. M. számú rendelete alapján ezennel közhírré teszem, hogy a Balkán haderők parancsnoksága a hadsereg körzet egész területére tehát Bosznia-Hercegovina és Dalmácia területére kiterjedőleg is megtiltotta, hogy az ott levő katonai személyeket, hozzátartozóik, feleségeik, vagy egyéb rokonok és ismerősök meglátogathassák.

Figyelmeztetem a város lakosságát, hogy ily célból utnak ne induljanak, mert utazásukban feltartóztatva lesznek s maguknak hiábavaló költséget okoznak.

Arad, 1915. március 22.

Greén Nándor
főkapitány.

Az ujonnan életbe lépett polgári **perrendtartás** folytán szükséges

ügyvédi és bírósági nyomtatványok

kaphatók az
Aradi Nyomda Részvénytársaság nyomdájában,
József főherceg-ut 22. szám.
(Bejárat a Kossuth-szoborral szemben.)

**„PENSIO EXQUISITE“
VILLA IRENEA
VOLDSKA—ABBZIA**

Előkelő ház, a festői északi strandon, közvetlen a tenger partján, csodaszép parkban, 21 elegánsan berendezett szobával, erkélyekkel, saját tengeri fürdővel és kikötővel. Elsőrangú konyha. Gyönyörű fekvésnél fogva üdülést kívánó tiszták részére különösen alkalmas.

Kérje

ingyen és bérmentve órákról, arany- és ezüstárúkról, hangszerekről, fogycerékről stb. 4000 képet tartalmazó kártyajegyzéket.

Első órágyár. Konrad János cs. és k. udv. szállító. Brax 1100. sz. (Csehország.)

Nikkel horgony-óra K 2.80, jobb K. 4.20, O-estel fény-óra K 4.80, arányi horgonyóra K 5.—, háború-emlék-óra K 5.50, rádium-zeobóra K 8.50, óbrészlővel K 24.50, nikkel-ébrészlő K 2.90, fali-óra K. 3.40, 3 évi jóállítás. — Székküldés utánvétel. Kockázat nincs! Kicsérélés megengedve vagy pénz vissza. 376

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város 1915. év március elsején megnyitotta, a hatósági husszékot a Forray-utca sarkán álló Nádasdy palotában levő helyiségben.

A szék, a közönség zsoigálatára áll d. e. 11-ig. d. u. 4—7-ig.
A városi tanács.

Ujszentanna község előljárósága.

386 - 1915.

Hirdetmény.

Ujszentanna község tulajdonát képező 5 darab jó husban levő tenyészbika f. évi április hó 1-én d. e. 10 órakor Ujszentannán a község házában azonnali készpénzfizetés mellett eladatni fog.

1153

Községi előljáróság.

Uránia Színház.

Ma, vasárnap

szenzációs vigjáték

Apacstivornya.

Vigjáték 3 részben.

Hétfőn, Dorrit Weixlerral:

VIHARKISASSZONY.

41

**Divatos
Fűzők és különlegességek**

ugy készen, mint méret után a legjobb készülnék

633

Pilcz Irma
fűzőkészítőnél
Arad, Deák Ferenc-u. 6. sz.

Apró hirdetének.

HA

gazdatisztet,
nevelőt,
nevelőnőt,
tisztviselőt,
segédet vagy
bármiféle alkalmazottat keres,
hirdessen az

ARADI KÖZLÖNY

apróhirdetési rovatában.

Az eredmény biztos, mert az ARADI KÖZLÖNY-t naponta sok ember olvassa

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

"Hungária"
jeligére levél ment. 1169

"Jóbarátok leszünk"
jeligére levél ment. 1168

HÁZASSÁG.

Megnősülne
vagy közös háztartásra lépne hozzá 116 nővel magános vidéki 50 éves iparos, kinek a vasutái rendszeresített állandó jó keresete és 10.000 korona értékű háza van. Teljes című levelek "Vasgömbben" jeligére a kiadóhivatalba küldendők. 1178

OKTATÁS.

Tanfolyam megnyitás.
Április hó 1-én új gyors gépirás és könyvelési tanfolyamot nyitunk, melynek időtartama 3 hónap. Tandíj összesen 50 korona. Jelentkezéseket a délelőtti órákban kérünk, Ziffer és Hollós Br. Bohus palota III. em. 1150

ELLÁTÁS.

Uri családnál
1-2 intelligens ur ebéd, esetleg vacsora kosztot is kaphat. Cím a kiadóhivatalban. 1163

ALKALMAZÁST NYER.

Mindenes főzőnő
azonnali belépésre kerestetik. Jelentkezzenek délután 1-2 óráig. Erzsébet-körút 1/a. I. emelet. 1162

4 középosztályt
végzett jó megjelenésű fiút tanulónak felvesz Hanzu drogueria. 1167

Egy fiatal fűszeres segéd,
ki a román nyelvben járta, felvétetik Szabadság-tér 10. alatt. 1096

Egy fűszerkereskedő segéd
felvétetik. Ajánlkozni lehet Fárber Lajos cégnél. 1094

ALKALMAZÁST KERES.

Főzőnő
kisebb ur családnál ajánlkozni, Vidékre is elmegy. Cím Perényi-utca 4. 1156

Egy
mindenes leány hosszú bizonyítvánnyal április 1-re állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1140

Agilis
fiatal urinő átvanne megfelelő üzletet elszámolásra, esetleg bizalmi állásra ajánlkozni. (Elsőrendű kezesesség és referenciákkal rendelkezik.) Cím a kiadóhivatalban. 996

Mérlegképes könyvelőnő
több évi gyakorlattal, állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1071

Fodrásznő
ajánlkozni több évi gyakorlattal olcsón házakhoz. Cím: Kossuth utca 37. Hetzer Ius. 1117

Egy jó családból
való svájci francia kisasszony gyermekek mellé ajánlkozni. Cím a kiadóhivatalban. 1189

Idősebb
komoly leány pénztárnoknőnek vagy hasonló minőségben állását váltótartni kívánja, jelenleg mint pénztárnoknő nagyobb üzletben évek óta van alkalmazásban. Cím a kiadóhivatalban. 1180

KIADÓ LAKÁS.

Kétszobás
utcai lakás hálófülkével azonnalra, kétszobás utcai lakás májusra, olcsón kiadó. Hirschmann-ház Hal-tér 6. 1187

Két utcai
szoba, konyha, fürdőszoba olcsón kiadó, Borona-u. 49/b. 1160

Eötvös-utca 12. számú
házban Májusra 2 szobás emeleti udvari lakás kiadó. 1154

Butorokott
két szoba, fürdőszoba, konyha, Hassinger-utca 6. sz alatt kiadó. 1149

Szent László-utca 6. számú
házban I. emeletén 4 szobás lakás, hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt 1. évi május 1-re kiadó. Bővebb felvilágosítást ad Bursa Simon vaskereskedő-cég és Dr. Bedő Árpád ügyvédi irodája. 744

3-4 és 5 szobás lakások
njonnán festve, minden hozzátartozó kényelmes mellékhelyiséggel, irodának is alkalmas, azonnalra kiadó Hassinger-u. 5. Ugyanott több pince raktárnak kiadó. 3081

Kiadó

Asztalos S.-u. 2-3. sz. alatt 2 utcai, 1 udvari, hálófülke és fürdőszobából álló II. emeleti lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, azonnalra, vagy 1915. május 1-re. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

1 kétszobás

udvari lakás előszobával, május 1-re kiadó. Thököly-tér 4. szám. 505

Első emeleti

utcai lakás egy szoba alkovval előszoba, udvari szoba, fürdőszoba, május 1-re kiadó. Szabadság-tér 5-6. sz. 991

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házimesternél.

Kétszobás

utcai lakás fürdőszobával kiadó Péter-utca 2/c. Szerb-templom közepében. 1170

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Az Orthodox
maces raktár hátfőtől kezdve Asztalos Sándor-utcai imaház tartsótermében van, hol egész nap Isten és gríz is kisebb tételekben is kapható még. Elnökség. 1165

Női Bluzok

crepből vagy volámból 1.96 koronától feljebb. Pongyolák crepből szintartó 6.96 korona. Postai szétküldés utánvét mellett eszközöltek. Marospartii áruház Főrray-utca. 1161

Náder Gyula és Fia

kézműves és villanszerelési üzlete Weltzer János-u. 11. Mindennemű javítások és felszerelések, hajnyírógépek és borotvák készítésére legpontosabban eszközöltek. 148

Nemesfűz

dugványok, málna, ribizke, pöszmété tövek és bokrok, díszcserjék és fák, rózsák, gyümölcsfák, utcai sorfák és mindenféle fásiskolai termékek jutányos áron beszerezhetőek: szatmári Szabó István fásiskolájából Pankota. Árjegyzék ingyen. 807

מבד'ש

Összes húsvéti elsőrendű fűszerárak, ugyancsak finom fehér bor és szilvium, hechserral ellátva legjutányosabban kapható Rothstein Mór fűszerüzletében. Szabadság-tér 8. 1049

Papírszalvita

1000 drb. 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésében, Szabadság-tér. 781

Jókarban levő

használt butorok eladóak Ratihyány-utca 32., I. emelet. 1129

Kevésbé használt

Underwood írógép megvételre kerestetik. Ajánlatok "Underwood" jelige alatt a kiadóba kéretnek. 1181

Veszek

uraktól levetett férfiruhát, téli kabátot, városi és utazói bundát a legmagasabb áron. Mindennemű használt butort veszek. Bleier Ignátz, Szent-Pál-u. 12. 589

Gyökerezés

1-2 éves, pótlásra igen alkalmas, eladó Hámary gazdaságnál, Deák Ferenc-u. 8. 928

Egy darab

teljesen jókarban levő nagyobb fajta kézhajtású tengeri daráló eladó Cím a kiadóhivatalban. 1055

Egy elegáns üzletberendezés és 80 méter linoleum eladó. Megtekinthető Eisner Sándor üzletében, Weltzer János-utca. 1099

INGATLAN.

Ésát keresek

megvételre, a melyben szatócsüzlet van. Cím a kiadóhivatalban. 1164

ÜZLETEK.

Üzlethelyiség

mely cipésznek különösen alkalmas, Kasza-utca 6-7 szám alatt kiadó. 1119

Bácsy-féle vendéglő

más vállalat miatt jutányos áron kiadó, esetleg eladó. Fécán-utca 7. sz. 892

KÜLÖNFÉLE.

Bármilyen

bádógos és vízvezeték munkát készít Diamant Jenő Arad, Weltzer János és Kazinczy-utca sarkán. 2991

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron veszek,
vagy becserél; ugyancsak
régiségeket veszek és elad

893
Losonczi Lajos
óras és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 964.

Nyomatványok

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda r. t. nyomdájában.

Valódi aussigi

Rézgálic

bármily mennyiségben kapható 1097

Messzer Árminnál,
Pankota.

Rózsa (Wolthmann) és
sárga faj-
burgonya

evő és vető célokra nagyban és kicsinyben kapható

Weisz Márkus
lisztüzletében, 1128

Simonyi-utca 1. (Uránia-épület.)

Kalmár József
villanyszerelő
Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja
költözködők figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:
villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszító vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő
ARADON,
József főherceg-ut 11. sz.
Karolina-utca sarok.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat, sodrony ágybetéteket, sodrony kocsilüléseket, gyermekágy és gyermek-kocsikat, réz karnisokat, mosdó-asztalokat felszerelve, össze-csukható ágyakat és madracokat. Szállodal és kávéházi, kórház és intézetek berendezését. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközlök. 801

Eladó muraközi mének.

Jakabffy Zoltánné
gazdaságában Kupa-
pusztán posta Domb-
iratos. 1107

Egy drb deres 166
cm. magas 2¹/₄ éves
ára 2600 korona.

Egy drb pej 163 cm.
magas 2¹/₄ éves ára
2400 korona.

Költözködők figyelmébe!

Villamos világítási berende-
zéseket csillárokkal együtt,
kedvező feltételek mellett
szerel és szállít 8361

Koch Dániel
Arad Deák Ferenc-utca 42 sz

Válogatott nyirségi

burgonya,

egészséges makói

hagyma,

szőlő permetezéshez

rézgálic

nagyobb tételekben
kapható: 1107

Roth József
Arad, Eötvös-u. 3. sz.
Telefon szám — 63.

Valódi brünni szövetek

sz. 1915 évi tavaszi és nyári időszakra.
Egy szelvény 3-10 m. hosszú
teljes főtípusában (szél, mély és mély) elengedő, csak

Egy szelvény fekete szalonnához 20. — kor.-ért, szilvay ládítószövet, turisztaiódné, szilvaykam-garant, női kosztümszövetek stb. gyári árakon káid, mihi megbízható és szelid cég minőségű ismeri postagyári raktár:

Siegel-Imhof Brünn

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, amelyeket a megismerés után, ha szövetvásárlás előtt közvetlen Siegel-Imhof cég-nél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentősek. Az árak, az idejékorán készülő szilvaykam-garant által — főszabályként — azonosak a raktár-kiérti árakkal. Minthát, egyenesen megrendel-
még a legkisebb rendelésnél is, képpen több drágán.

0001

A legjobb minőségű bor és cse-
mege faju, dus gyökerzetű

szőlő- oltvány

valamint szőlők pótlásához al-
kalmas

gyökeres Riparia Portalis
szőlővessző minden mennyiség-
ben kapható 1099

Winkler József
oltványtermelőnél
Arad, Batthyány-u. 11. sz.

Használt ólom megvételre kerestetik.

A szépségápolás titka a használandó
szépségápolószerek helyes megválasz-
tása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készit-
mény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fill-
lér. 1 tégely krém 1 korona.

Szines arcpороk!!!

Próbadoboz 50 fillérl Kék, zöld, lila,
testszin, sárga, barna Színházi vagy este
kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Köhögés, rekedtség és elnyálgásodás

ellen megbízható és leg-
jobb hatású szer a
Tussinal-cukor
Ára 70 fillér.
Tussinal-tea
Ára 50 fillér.

A mértéktelen dohányzás- szenvedély

legbiztosabb, legegészségesebb
és legkellemesebb allonszere a

Menthol - cigaretta

1 darabnak az ára, mely hosszú
időre elég: 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A
szájüreget desinficiálja, utóize
igen kellemes. Ára egy porcellán-
szelencének 60 fillér.

Fejkorpat

leggyorsabban megszünteti
az eddig egyedül ily szer, a
vlághírű „Tegerit“ korpa-
kenőcs.
Ára egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrásy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

KNAPP SÁNDOR

kehelyfestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézete. ARAD. Intézet: MAGYAR-
UTCA 26. szám alatt. Felvételi Dzset: WEITZER- és KAZINCZY-UTCA sarkán.
(A főpostával szemben.) Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközölk.

Modern ruhafestés legújabb divatsz-
nekre, minta után. — Ruhatisztítás ve-
gyileg, száraz uton. — Továbbá eszike-
és szövet-függöny, szörme, szőnyeg,
butor-szövet, kézimunkák, keztük stb.
stb. tisztítása és festése. — Több
évi külföldi gyakorlat. 4678

Egy vasesztergályos és négy géplakatos

kik szakmájukban teljesen járta-
sak s katonamentesek, kedvező
fizetési feltételek mellett

1120

Állandó alkalmazást nyernek.

Rudai 12 Apostol Bányatársulat, Brád. (Hunyad vm.)

6498—1915. kh.

Hirdetmény.

Az 5600—1914. számú M. E.
rendelet alapján közhírré teszem,
hogy a 649—915. M. E. sz. rende-
let alapján a sütőiparban előállít-
ható 4 filléres vízes zsömlye mini-
mális súlyának 80 grammnak kell
lennie.

Figyelemztetem az ez ellen vé-
tőket, hogy a megállapított súly
és árral való mindennemű vissza-
élést az 1914. L. t. c. 9. §-a ér-
telmében 2 hónapig terjedhető el-
zárással és 600 koronáig terjedhető
pénzbüntetéssel fog büntetni.

Arad, 1915. március 24

Greén Nándor,
főkapitány.

Jó lányok, gondos szülők

legjobban cselekesznek, ha gyermekeik
nek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.
Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely hajat

Hajfestő

vagy bajuszt a legszebb állandó
fekete színre lehet festeni, anél-
kül, hogy a színt le lehet mosni,

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör. 171

Ez kivételül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő
szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, csepedség és általános
gyengeség esetében. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő-Depillor. E kitűnő, a maga nemében párat-
lan szerrel minden alkalmatlan
szőrt aro, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap-
hatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-
tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Megerkeztek már a legújabb női modell tagál és szalma kalapok

Villanyerőre berende-
zett női kalap

átvarrások

a legújabb modell után
csak 2 korona bármi-
lyen színtfestéssel együtt.

Minden vasárnap dél-
után este 8 óráig női
kalap kiállítás
az üzletben.

Uridivat kemény-, puha
és gyermek kalapok
nagy raktára. Panama-
kalapok vegyileg tisztí-
tása nálam eszközöltetik.

Tisztelettel:

Bittenbinder Konrád Arad,
Deák Ferenc-utca 42. szám. (Fehér Kereszt-
tel szemben.) 748

Kivánatra vidékre mintákat választékul küldök.

7098—1915.

Hirdetmény.

Közhírré tessük, hogy folyó
hó 29 től kezdődő buzát, rozót,
árpat, tengerit és burgonyát, vala-
mint az ezekből előállított lisztet
és a rizslisztet Lem postai polgári
forgalomban vasúton, hajón vagy
gépkocsin a város területén kívül
eső helyre, csak szállítási igazol-
vány mellett szabad elszállítani.

Vasúti és hajózási vállalatok-
nak fent említett cikkeket fuva-
rozás vagy tárolás végett csak
ugy szabad átvenniük, ha a fel-
adó a fuvarlevél mellett a szállítási
igazolványt is bemutatja.

A szállítási igazolványokat Zu-
bor Andor tb. főjegyző a város-
háza 108. számú irodájában a hiva-
talos órák alatt kiállítja.

A ki az ezen hirdetményben
felsorolt élelmi cikkeket közfor-
galmu vasuton igazolvány nélkül
fuvarozásra felad vagy gépkocsin
vagy hajón igazolvány nélkül
szállít vagy szállítat, amennyiben
cselekménye súlyosabb büntető
rendelkezés alá nem esik: kihá-
gát követ el, és az 1914. LX.
t. c. 9 §-a értelmében 2 hónapig
terjedő elzárással és 600 koronáig
terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

Arad, 1915. március 24.

A városi tanács.

Fiatal ember, ki a magyar-
és német nyelvet tökéletesen
birja, gyakorlott gépiró,
a waggongyárban azonnal
alkalmazást nyer.
Ugyanott egy gyakornok is felvétetik.